TRANSILVANIA.

ANALELE

ASOCIAȚIUNII PENTRU LITERATURA ROMÂNĂ ȘI CULTURA POPORULUI ROMÂN.

Nr IV. Octomvrie—Decemvrie. 1907.

Discursul d-lui Andreiu Bârseanu,

viceprezident al «Asociațiunei», rostit la deschiderea adunării generale din Bistrița în ziua de 21 Septemvrie st. n. 1907.

Onorabilă adunare generală!

Întrunirile anuale ale însoțirei noastre culturale sunt adevărate sărbători naționale. Ele sunt așteptate cu nerăbdare în toate părțile țării; de peste tot se grăbesc a le cercetà mulți dintre fiii poporului nostru, cari poartă la inima lor dragostea pentru neamul din care fac parte, și peste tot, unde răsună graiu românesc, lucrările acestor întruniri sunt urmărite cu cea mai vie băgare de seamă.

Și cum ar și puteà fi altfel, când «Asociațiunea» noastră are în vedere probleme așà de înalte, când la adunările ei este vorba de tot ce poate fi mai scump unui popor: de limba și de literatura sa, de cultura și de luminarea sa, cu un cuvânt: de tot ce-l poate înălțà în prezent și-i poate asigurà viitorul său între celelalte popoare!

Caracterul ambulant al adunărilor noastre generale a făcut, ca de astădată, urmând prietenoasei învitări a fraților noștri din despărțământul Bistriței, să ne îndreptăm pașii spre acest frumos colț de țară, spre acest vechiu emporiu comercial, unde se întâlnesc atâtea căi din ținuturile locuite de Români și unde o viguroasă așezare românească, condusă de o mână de bărbați luminați și devotați binelui obștesc, ne reprezintă așà de demn între celelalte neamuri.

Erà chiar o datorie de pietate pentru o însoţire, care poartă pe flamura sa deviza: «Literatura română şi cultura poporului român», să cerceteze măcar acum, în anul al 47-lea an al vieţuirei sale, oraşul în care a văzut pentru întâiaşdată lumina zilei cântăreţul deşteptării noastre naţionale, nemuritorul Andreiu Murăşianu.

Aici aşadară, în frumosul oraş de lângă «râul repede», şi conduşi de geniul nemuritorului bard naţional, ce cu glas de aramă, întocmai ca un Arhangel, ne-a trezit din somnul cel de moarte şi ne-a chemat la o nouă viaţă, îndemnându-ne să părăsim pentru totdeauna «a pizmei răutate» şi «oarba neunire», şi dând mânile, să fim «pururea fraţi», uniţi «în cuget şi în simţiri»; aicea, între atâţi fraţi de-ai noştri, dornici de a vedeà cât mai curând întrupate idealele aceluia, pe care marele Eminescu îl numeşte cu drept cuvânt «preot deşteptării noastre, semnelor vremii profet», vom urmà de astădată lucrările noastre, căutând să ne dăm seamă, ce a fost în stare să îndeplinească «Asociaţiunea» noastră în cursul anului trecut, şi mai vârtos, ce ar trebuì să îndeplinească ea de aici înainte, ca să corăspundă măreţelor scopuri, în vederea cărora a fost întemeiată?

Lucrările desăvârşite în sinul »Asociaţiunei« şi în diferitele ramuri ale ei sunt arătate în rezumat în raportul general al Comitetului, ce se va desbate în cursul acestei adunări; problemele de căpetenie ale însoţirei noastre culturale şi mijloacele pentru ajungerea lor sunt indicate în statutele ei. Cu toate acestea însă, dacă voim să ne dăm pe deplin seamă de direcţia, ce trebue să o dăm lucrărilor noastre, ca să putem ajunge în adevăr ţinta dorită, sau cel puţin să ne apropiem de ea cât se poate de mult, este neapărat de lipsă, să ne aruncăm privirile ceva mai departe şi să căutăm a înţelege, ce se petrece în lumea mare, deoarece vieaţa poporului nostru, ca a orişicărui organism, nu se poate desfăşurà izolat, ci stă în strânsă legătură cu mersul omenimei întregi şi este adânc influinţată de curentele, ce stăpânesc lumea împrejmuitoare.

Cred deci, că nu va fi de prisos, dacă înainte de a trece la lucrările speciale ale «Asociaţiunei», făcute în cursul anului trecut în interesul poporului nostru, voiu încercà a scoate la iveală, întrucât mă îngăduesc modestele mele puteri şi timpul ce-mi stă la dispoziţie, câteva momente mai însemnate, ce se pot observà de prezent în mersul omenimei întregi, căutând apoi să aflăm împreună, care ar fi calea cea mai potrivită, ce ar trebuì să o urmeze poporul nostru, ca să poată ţineà pas cu celelalte neamuri, şi îndeosebi, în ce direcţie ar trebuì îndreptate nizuinţele »Asociaţiei« noastre în timpul cel mai apropiat, ca în adevăr să fie de folos poporului nostru?

Doamnelor, domnilor!

Oricine observă cu oarecare băgare de seamă mersul omenimei, trebue să rămână uimit de schimbările, ce se întâmplă în timpul mai nou cu o repejune de necrezut în viaţa omenească. Nu trece un an, ca să nu zic o zi, să nu se facă o nouă invenţiune, o nouă iscodire a minţii omeneşti, care schimbă în multe privinţe relaţiunile de traiu, deprinderile şi vederile omului. Desvoltarea extraordinară a ştiinţelor naturale şi tehnice, întâmplată în secolul trecut, a avut ca urmare o cunoaştere tot mai adâncă a naturei şi a puterilor ei, şi paralel cu această pătrundere în tainele naturei, întrebuinţarea tot mai mare a puterilor ei în folosul omenimei. Apa, aerul, căldura, electricitatea, magnetismul, toate au fost supuse voinţei omeneşti şi cu ajutorul lor omul modern, ca un nou Prometeu, şi-a creat felurite mijloace pentru uşurarea şi îmbunătăţirea traiului său.

Faţă cu iscodirile acestea din ce în ce mai minunate ale minţii omeneşti, distanţele de pe pământ au început a dispăreà: productele Nordului rece se amestecă cu ale ecuatorului ferbinte, mările cele extinse şi munţii cei înalţi nu mai sunt pedecă pentru om; Răsăritul dă mâna cu Apusul; popoarele cele mai felurite se amestecă unele cu altele şi învaţă a trăi împreună: Albul cu Galbenul şi cu Negrul; cel până eri sălbatic, cu popoarele cele mai înaintate. Până şi Mocanul nostru dela munte, Olteanul din ţara cepii şi a săcării şi Murăşanul din câmpia bogată în grâne, voind să-şi mai uşureze cele năcazuri, nu se înspăimântă a luà lumea în cap şi pribegeşte peste nouă mări şi nouă ţări, prin ţinuturi, de cari mai înainte auzise numai din poveste.

De altă parte, în urma întocmirilor celor nouă şi, cu deosebire, în urma mijloacelor de comunicaţie moderne, omul se deprinde şi cu trebuinţe nouă. Plugul cel vechiu şi greoiu de lemn se înlocuieşte cu plugul sprinten de fier cu mai multe tăişe, sapa şi secerea cu maşina de săpat şi cea de secerat, îmblăciul cu maşina de treierat, războiul cel vechiu de ţesut cu războaie mehanice perfecţionate, acul migălos cu maşina de cusut, ceaunul cu maşina de spirt, lumina de său sau de ceară cu lampa de petroleu sau chiar şi cu cea electrică, care a pătruns pe alocurea chiar şi în sate. O locuinţă mai comodă, o hrană mai variată, îmbrăcăminte mai prezentabilă sunt trebuinţe generale în ziua de azi. Dar pe lângă trebuinţele acestea fizice, omul modern caută să-şi mulţămească şi sufletul prin felurite distracţii, prin învăţătură şi prin lucruri de artă.

Se înţelege, că mulţămirea atâtor trebuinţe nu se poate face aşà de uşor. De aici frământarea neîntreruptă între oameni, alergarea fără preget după câştig, aceeace s'a obicinuit a se numì

«lupta pentru existență» și care niciodată n'a fost așà de aprigă, ca în zilele noastre.

Vai de celce întră în această luptă fără pregătirea trebuincioasă! El sau e dat la o parte ca un netrebnic și trebue să ducă o viață din cele mai amărîte, sau e călcat fără milă în picioare de cei mai destoinici.

A sta însă la o parte de lupta aceasta aprigă a generațiilor de astăzi, râvnitoare după un traiu mai bun, nu este cu putință decât doară păstorului din creerii munților; dar nici acestuia pentru multă vreme, deoarece linia ferată, telegraful și telefonul au început a pătrunde până la el, dându-i veste de celece se petrec în lumea largă și ademenindu-l spre vârtejul, de care a fost ferit până acum.

Astfel progresul omenimei schimbă neîncetat felul de viață al popoarelor și pretinde dela ele o pregătire din ce în ce mai mare spirituală și corporală pentru lupta de traiu, dacă nu voiesc să fie zdrobite de alte popoare, ba chiar șterse de pe fața pământului. — Dacă însă acest progres a făcut omenimea mai fericită ca mai înainte, sau nu?... aceasta este altă întrebare.

Un al doilea moment caracteristic al timpului de față e nizuința din ce în ce mai pronunțată a masselor celor mari ale poporului de a-și asigură și ele o soarte mai bună, o viață mai demnă, nizuință, care adeseori dă naștere la conflicte grave, ba este în stare a produce chiar zguduiri sociale puternice și care prin urmare trebue să preocupe nu numai pe bărbații de stat, ci pe orice om cugetător.

Libertatea politică, câștigată după mari lupte și după multe vărsări de sânge în cursul veacului trecut, n'a fost în stare a aduce pentru toate treptele sociale libertatea economică și mulțămirea așteptată. Omul mai puțin favorizat de soarte se simte încă și astăzi rob al celui mai puternic, cel sărac se simte exploatat de cel mai cu avere, proletarul, care nu are alt izvor de traiu pentru sine și pentru familia sa, decât puterea brațelor sale, se vede silit a jertfi o parte din sărăcia sa pentru înmulțirea milioanelor capitalismului. Nu este de mirare deci, că aproape în toate părțile îi vedem pe toți aceștia agitându-se, ca să poată răsuflà mai liber, însoțindu-se unii cu alții, ca astfel să încerce cu puteri unite aceea, ce nu pot îndeplini izolați, organizându-se și formând împreună un lanț puternic, care se întinde în toate țările cu oarecare înaintare.

Se pare, ca și când un războiu crâncen s'ar pregătì în lumea întreagă, un războiu social, cum nu s'a mai văzut până acum și care nu se poate asemănà decât cu cataclismele cele mari ale naturii: cu potopul de odinioară sau cu erupțiunile vulcanice, cari au schimbat întreagă înfățișarea pământului.

Ferice de statele, ai căror conducători înţelepţi le ştiu ferì prin măsuri luate la timp de asemenea cataclisme nimicitoare!

Ar crede cineva, că în amestecul acesta de oameni, produs în urma relaţiunilor celor nouă de viaţă, şi faţă cu legăturile de interese între diferitele clase sociale, sentimentul naţional a început a slăbì, că cosmopolitismul cel mai pronunţat ar fi gata a luà locul grupărilor naţionale şi că prin urmare noţiunile de «patrie» şi de «naţionalitate» ar fi gata să dispară din dicţionarele popoarelor, sau să rămână numai nişte amintiri istorice.

Nimic însă din toate acestea. Dimpotrivă ori şi cine poate observà fără nici o greutate, că principiul naţional se manifestă în ziua de azi cu mai multă putere decât ori şi când. Toate popoarele, chiar şi cele mai mici, se nizuesc din toate puterile a se consolidà, fiecare din ele caută a-şi cultivà însuşirile sale caracteristice şi astfel a contribuì fiecare în felul său la progresele omenimei.

Nici chiar în depărtările cele mai mari şi în relaţiunile etnice cele mai complicate, sentimentul naţional nu se reneagă, ci dimpotrivă, departe de patrie limba maternă pare că sună mai dulce, locurile de acasă se par mai frumoase, ceice vorbesc acelaş graiu, între neamuri străine se simt mai apropiaţi unii de alţii, cei necunoscuţi se împrietinesc, duşmanii se împacă, şi cu toţii se simt fii aceleiaş mame, legaţi împreună prin trecut, graiu şi obiceiuri.

Şi este şi natural să fie astfel, de oarece naţionalitatea e legătura cea mai firească între oameni; ea este formula, prin care individul se pune în legătură cu omenimea întreagă, precum familia formează legătura între individ şi între naţiune. Numai în cadrul acesta îşi poate desvoltà el pe deplin însuşirile sale fireşti şi poate contribuì în adevăr la progresul omenirei, precum o plantă poate prosperà şi aduce rod numai în pământul, în care a crescut dela început şi numai în anumite împrejurări climatice. Îndatăce o desrădăcinezi din pământul în care s'a format şi o duci în altă parte, sub o altă climă, ea începe a tânjì şi numai aduce rodul aşteptat, ba adeseori se ofileşte cu totul.

Toată cultura omenimei, tot progresul ce s'a putut realizà până acum, se întemeiază pe cultura naţională, pe întrecerea între diferitele popoare de a-şi validità darurile cu cari le-a înzestrat Dumnezeu, şi ar fi o primejdie pentru întreagă omenimea, când legătura aceasta firească dintre oameni ar dispăreà, făcând loc unei contopiri generale utopice, care ar preface din nou lumea întreagă într'un chaos fără viaţă, într'o massă amorfă, fără nici un preţ.

Chiar şi propagatorii cei mai zeloşi ai înfrăţirii între popoare, chiar şi campionii cei mai înfocaţi ai legăturii claselor muncitoare din diferitele ţări, nu înţeleg sub această înfrăţire şi sub aceste

legături desființarea unităților naționale și contopirea popoarelor, ci recunosc fără rezervă însemnătatea ideei naționale pentru progresele omenimei și trebuința neapărată a susținerii și sprijinirii ei. Numai înainte cu câteva săptămâni, la congresul socialist din Stuttgart, cunoscutul conducător al mișcării sociale din Franța, Jaurès, a rostit în mijlocul unei furtuni de aplauze, următoarele cuvinte vrednice de băgat în seamă: «Nu voim se nimicim patria, ci să o socializăm. Căci *națiunea e vistieria progreselor omenirei*, și ar fi rău de proletariat, dacă ar zdrobì acest vas prețios al culturei omenești».

Pornind dela aceste convingeri, fiecare popor ajuns la oarecare grad de maturitate se silește în ziua de azi, mai mult ca orișicând mai înainte, a rivalizà cu celelalte popoare în literatură și în artă, în știință și în industrie, în întocmiri sociale și de Stat, și a contribuì la progresul general, afirmându-și tot mai mult individualitatea sa.

Se naște acum întrebarea: Ce cale să urmeze poporul nostru între împrejurările amintite, ca să poată purtà cu succes lupta pentru existență, de care a fost vorba mai sus, și să poată ocupà un loc demn între celelalte popoare?

Răspunsul cred, că se impune de sine.

Poporul nostru nu poate urmà alt drum, decât cel străbătut de popoarele, cari au avut norocul a ajunge mai departe pe calea nesfârșită a progresului. El trebue să încerce a se apropià de acestea în toate privințele: pe terenul intelectual, moral și material, și anume trebue să-și iuțească cu atât mai mult pașii și să-și pună la probă puterile, de care dispune, cu cât împrejurările nefavorabile ale trecutului l-au reținut mai înapoi.

Prin școală, prin biserică, prin jurnale, prin biblioteci, prin societăți, prin teatru și prin toate celelalte mijloace ale culturei moderne, să caute a se luminà cât se poate mai mult, având totodată grijă, să se întărească și în privința economică, de oarece este știut, că bunăstarea materială e o condițiе neapărată pentru orice înaintare mai însemnată în cultură. Astfel înarmat cu armele științei și având ca pavăză o organizare socială și economică înțeleaptă, poate păși cu încredere în lupta cea mare a popoarelor, fără teamă că va fi nimicit.

De altă parte, dacă poporul nostru voiește să-și îndeplinească după cuviință menirea sa și să deà omenirei aceea, ce-i este dator, trebue să păstreze cu cea mai mare sfințenie tot ce a moștenit dela strămoșii săi: limba sa melodioasă și expresivă, portul său pitoresc, obiceiurile sale frumoase, aplecările artistice, manifestate în cusături, chindisituri, sculpturi în lemn și în alte podoabe, muzica sa, acì duioasă, acì veselă, dansurile sale origi-

nale, — să caute a perfecţionà toate acestea şi altele, care formează notele sale etnice caracteristice, şi aşà să creeze o *cultură naţională.* Numai astfel va dovedì el, că-şi are rostul său în lume, numai astfel va arătà, că e vrednic a trăì şi el între celelalte popoare, şi-şi va ridicà un monument pentru toate timpurile.

Începuturile unei culturi naţionale le avem şi acum, chiar şi numai noi, Românii din această ţară, fără a ne extinde privirile asupra totalităţii poporului nostru, deşì cultura nu cunoaşte margini politice, ci este patrimoniul tuturor acelora, cari au aceeaş origine şi vorbesc aceeaş limbă. Literatura noastră deşì modestă, totuş există; arta noastră naţională, deşì în faşă, totuş începe a se manifestà, în deosebi muzica noastră artistică începe a atrage chiar şi atenţiunea străinilor; un început de industrie artistică, sprijinit mai cu seamă de mânile harnice ale femeilor române şi pornind dela motivele păstrate în popor, pare că îşi mişcă aripile, ca să iasă la iveală.

Aceste începuturi suntem datori ale urmà fără preget mai departe şi astfel încetul cu încetul a zidì partea noastră din edificiul culturei naţionale române. Bobocul, ce începe a zimbì între frunze, să-l îngrijim din toate puterile, ca să se poată desface în floare întreagă, spre fala neamului nostru şi spre podoaba patriei.

La lucrarea aceasta de luminare a poporului, de înarmarea lui cu cunoştinţele de lipsă şi în genere la crearea unei culturi naţionale, «Asociaţiunea» noastră este chemată a aveà un rol de frunte. Nu este aproape nici o ramură din aceea, ce se numeşte cultură naţională, care se nu poată fi îmbrăţişată şi sprijinită de ea, şi anume cercul ei de activitate este cu atât mai mare, cu cât ea cuprinde pe toţi Românii din această ţară, fără deosebire de confesiune sau de trepte sociale.

Prin înfiinţarea de biblioteci poporale, prin conferinţe, prin publicaţiuni, prin ajutorarea şcoalelor şi prin iniţiarea de reuniuni culturale şi economice, ea este chemată a răspândì lumina în straturile cele mari ale poporului; mai departe ea e chemată a adunà rămăşiţele trecutului, a studià limba, poezia, datinile poporului, a stărui pentru păstrarea portului şi a obiceiurilor celor bune, rămase din bătrâni, şi în genere a încurajà literatura şi arta română. Ea e menită să fie învăţătoarea noastră, îndemnătoarea noastră spre toate cele bune, încurajatoarea noastră, — de aici înainte poate şi mai mult ca până acum.

Precum vedem, problema ei este vastă, lucrarea ce are a o îndeplinì, e uriaşă.

La ducerea la îndeplinire a acestei frumoase, dar grele probleme, ea are lipsă de conlucrarea tuturor, celor ce sunt în stare

a da mână de ajutor, de sprijinul obştesc. Altfel ea nu va fi în stare niciodată a-şi îndeplini chemarea sa sublimă, ci va rămâneà o formă fără viaţă, o plantă fără rod.

Pentruca un pom să poată creşte si să poată rodì, trebue ca fiecare frunză, fiecare fibră de rădăcină să-şi facă datoria, să-i dea hrana de lipsă, altfel el se usucă în scurtă vreme sau tânjeşte, fără a puteà produce roade mai de seamă. — Ramurile, frunzele, rădăcinile «Asociaţiunei» noastre sunt despărţămintele, agenturile şi toţi membrii ei. Facă-şi fiecare din ei şi din ele datoria lor, dacă voiesc în adevăr, ca poporul nostru să înainteze!

De altă parte am dorì din tot sufletul nostru, ca şi împrejurările externe să se schimbe mai spre bine. Am dorì, să vedem cât mai curând luând fiinţă convingerea corectă, că binele întregului se întemeiază pe binele părţilor, din care se compune, şi că prin urmare «Asociaţiunea» noastră, luminând, şi întărind poporul nostru, contribue totodată la întărirea şi înălţarea patriei noastre mult iubite.

Cu această dorinţă, isvorîtă din adâncul inimei mele şi care cred că este dorinţa noastră a tuturor, declar adunarea generală de deschisă.

Nr. 958—1907.

Proces verbal

din 12 Septemvrie 1907. Şedinţa IX. a comitetului central al „Asociaţiunii".

Prezident: *Iosif Sterca Şuluţu.* Notar: *Octavian C. Tăslăuanu.* Membrii prezenţi: *Dr. V. Bologa, Ars. Bunea, P. Cosma, Nic. Ivan, Dr. L. Lemény, I. Papiu, Dr. E. Roşca, N. Togan, R. Simu* şi *I. Vătăşan.*

240. Cu verificarea procesului verbal de astăzi se încredinţează d-nii: Dr. L. Lemény, P. Cosma şi I. Papiu.

241. (905—1907). Secretarul administrativ raportează că *Iosif Vulcan,* membru onorar al „Asociaţiunii" şi membru al secţiunilor ştienţifice-literare ale „Asociaţiunii", a încetat din viaţă la 8 Septemvrie a. c. în Oradeamare. S'a arborat steagul negru pe edificiul Muzeului, s'a depus o coroană pe sicriul defunctului prin directorul desp. Orade, dl Nic. Zigre şi s'au adus condolenţe văduvei.

Comitetul central îşi exprimă adânca părere de rău pentru perderea distinsului membru, prin ridicare.

242. (873—1907). Domnul Dr. Amos Frâncu, advocat în Cluj, în calitate de administrator al realităţilor *Fundaţiunii Ioan Petran* (v. deciz. comit. central Nr. 124/1906), raportează despre administrarea lor în cursul anului trecut, aşteaptă dispoziţiile comitetului central în ce priveşte administrarea lor în viitor şi întreabă dacă bursierii fundaţiunii Petran vor fi obligaţi a luà parte şi în anul şcolar 1907/8 la masa studenţilor academici din Cluj.

Comitetul central ia act cu aprobare de administrarea de până acum a realităţilor aparţinătoare fundaţiunii Petran, decide

ca aceasta să se dee în administraţia despărţământului, iar bursierii fundaţiunii Petran să ia parte şi în anul şcolar 1907/8 la masa studenţilor instalată în casele Petran.

243. (885—1907). Secretarul administrativ raportează că, în urma deciziunii comitetului central din şedinţa ţinută la 31 Iulie—1 August de a se înfiinţă un nou despărţământ pe teritorul desp. Alba-Iulia, s'a adresat d-lui Ioan Maior, protopop în Aiud, să iee asupra sa înfiinţarea unui despărţământ nou în ţinutul Aiud-Teiuş. Numitul domn protopop primeşte această însărcinare.

Comitetul central învită pe dl Ioan Maior să convoace adunarea de constituire şi să fixeze, în înţelegere cu fruntaşii din acel ţinut, comunele cari vor aparţineà noului despărţământ precum şi sediul lui.

244. (902—1907). Direcţiunea despărţământului *Agnita* înaintează:

I. Procesul verbal al şedinţei comitetului cercual din 9 Sept. 1906, în care s'au rezolvat afaceri curente şi s'au luat dispoziţiuni pentru înfiinţarea agenturilor şi bibliotecilor poporale;

II. Procesul verbal al şedinţei comitetului cercual din 9 Iunie 1907, în care s'au rezolvat chestiunile curente, preotul Ioan Alexandru a ţinut o prelegere în Fofeldea despre „Nutreţul artificial", comitetul a lucrat un proiect de contract în vederea înfiinţării tovărăşiilor pentru asigurarea vitelor. Despărţământul are următoarele agenturi şi biblioteci poporale: Alţina cu 21 broşuri, Agnita cu 33 br., Fofeldea cu 25 br., Ghijasa sup., Ilimbav cu 28 br., Nocrich cu 18 br. şi Săsăuş cu 18 br. Cele mai active agenturi sunt: Agnita şi Alţina. Averea desp. e de K 54·28.

Se ia act.

245. (767—1907). Direcţiunea despărţământului *Beiuş* înaintează:

I. Procesul verbal al şedinţei comitetului cercual din 10 Iunie a. c., în care se hotăreşte ţinerea adunării cercuale în Beiuş la 26 Iunie a. c.,

II. Procesul verbal al şedinţei comitetului cercual din 25 Iunie a. c., în care se prezintă rapoartele pentru adunarea cercuală. Se ia la cunoştinţă oprirea concertului dela adunarea cercuală din partea autorităţilor administrative.

III. Procesul verbal al adunării cercuale, ţinute în Beiuş la 26 Iunie a. c., în care s'au rezolvat afacerile curente, dl N. Fabian a ţinut o conferinţă: „Despre chemarea cărturarilor noştri în sânul „Asociaţiunii"; s'a ales de prezident N. Fabian, iar membrii în comitet d-nii: Vas. Dumbravă, Dr. Murăşan, Dr. C. Popovici şi Dr. Ciordaş; s'a încasat suma de K 84·— dela membri ordinari şi ajutători; s'a decis să protesteze împotriva opririi concertului ce erà să se ţină cu ocazia adunării cercuale.

Din raportul general cătră adunarea cercuală reiese că desp. are 2 membri fundatori, 42 ordinari şi 6 ajutători; Biblioteci sunt: în centru cu 241 opuri şi broşuri — biblioteca e necercetată de public, — în agentura Rogoz cu 81 vol. şi în agent. B. Lazuri cu 82 volume. „Ţara noastră" nu s'a putut răspândì. Comitetul s'a îngrijit de creşterea naţională a ucenicilor de industriaşi şi neguţători din Beiuş. S'a încercat înfiinţarea unei reuniuni române de muzică, dar Ministerul ungar de interne a refuzat aprobarea statutelor.

Ad. I., II. şi III. Se ia act şi noul comitet se învită să se constituiască şi să-şi înceapă activitatea.

246. (882—1907). Direcţiunea despărţământului *Cluj* înaintează procesul verbal al adunării cercuale, ţinute în comuna Dezmir la 18 Aug. n. a. c. în care s'au rezolvat chestiunile dela ordinea zilei; dl Basiliu Podoabă a ţinut o prelegere despre „Crâşmă"; s'a ales din nou comitetul şi anume: Teodor Ciortea, director, Vasile Ranta Buticescu, Ioan Haţiegan, Dr. V. Poruţiu şi Aurel Pop din Jucul-sup., membri în comitet: Eugen P. Păcurariu, secretar, Anton Mandeal, cassier şi Leontin Puşcariu, controlor. Adunarea cercuală se roagă: *a*) comitetul central să pună la dispoziţia despărţământului un schiopticon sau să garanteze cumpărarea unuia plătibil în rate; *b*) casa şi grădina aparţinătoare fundaţiunii Petran şi destinate pentru masa studenţilor academici din Cluj să se dee în administraţia despărţământului.

Raportul despre activitatea desp. în cursul anului trecut e publicat în Biblioteca desp. Nr. 13—14.

Se ia act. Pentru procurarea skiopticonului se îndreaptă desp. a se adresă dlui A. Ciortea, membrul secţiunii ştienţifice a „Asociaţiunii" iar administrarea realităţilor fundaţiunii I. Petran se încredinţează despărţământului.

247. (860—1907). Direcţiunea despărţământului *Deva* înaintează procesul verbal al şedinţei comitetului cercual din 23 August a. c., din care rezultă că dl Augustin Degan, învăţător, a ţinut patru prelegeri despre „Stupărit" în comunele: Checichedaga, Leşnic, Sân-Indrieş şi Sântohalm; pentru „Ţara noastră" nu s'a putut câştigà nici un abonament; s'a hotărît ţinerea adunării cercuale în Deva la 11 Septemvrie a. c. şi înfiinţarea unei biblioteci poporale în Certegiul-de-sus.

Se ia act.

248. (826—1907). Direcţiunea despărţământului *Haţeg* înaintează procesul verbal al adunării cercuale, ţinută la 11 August n. a. c., în care s'au rezolvat afacerile curente; s'au ţinut două prelegeri ilustrate cu skiopticonul: Viaţa şi patimile lui Isus Christos de Dr. I. Radu şi Creşterea şi ţinerea vitelor de Pompei Popescu, s'a ales director, Dr. G. Suciu şi următorii membri în comitet: Ioan Muntean, Iuliu Popovits, Paul Oltean şi Victor Pop; s'a hotărît procurarea unui skiopticon pe seama despărţământului; pe lângă cele două agenturi şi biblioteci poporale din Grădişte şi Boşorod, s'a înfiinţat o nouă agentură în Baru-mare şi i-s'a dăruit o bibliotecă poporală.

Se ia act.

249. (822—1907). Direcţiunea despărţământului *Hida-Huedin* înaintează procesul verbal al adunării cercuale, ţinute în comuna Tămaşiu la 28 Iulie a. c., în care s'au rezolvat chestiunile curente; dl Dr. S. Tămaşiu a ţinut o prelegere „Despre năcazurile noastre"; s'a reales director dl Dr. S. Tămaşiu şi următorii membri în comitet: Ioan Pop, protopop în Morlaca, Paul Roşca, preot în F.-Sân-Petru, Gavriil Mureşianu, preot şi Dr. Alex. Bogya, adv. în Hida; s'a încasat dela membri noi şi vechi suma de K 218, iar pentru biblioteca despărţământului suma de K 36·20.

Se ia act, învitându-se despărţământul să ţină prelegeri şi să înfiinţeze biblioteci poporale.

250. (900—1907). Secretarul administrativ raportează că căpitanul de poliţie din *Ibaşfalău* a oprit ţinerea adunării cercuale a desp. Sighişoara, sub cuvânt că regulamentul oraşului permite numai ţinerea reprezentaţiunilor publice în limba maghiară. Prezidiul a apelat împotriva acestei oprelişti la

magistratul oraşului Ibaşfalău şi la viceşpanul comitetului Târnavei-mici. Acesta din urmă a aprobat refuzul căpitanului de poliţie din Ibaşfalău, cu adausul că încontra acestei hotărîri se poate apelà la Ministerul de Interne.

Comitetul central decide să se înainteze din partea biroului un apel la Ministrul de Interne, arătându-se dreptul „Asociaţiunii" de a-şi ţineà adunările în orice localitate din Ungaria, în înţelesul statutelor.

251. (878—1907). Direcţiunea despărţământului *Lipova* înaintează procesul verbal al adunării cercuale, ţinute în Lipova la 21 Iulie n. a. c., în care s'a luat la cunoştinţă că despărţământul dela 1902 încoace nu a putut desvoltà nici o activitate; a ţinut o singură adunare cercuală în M. Radna la 1904; s'a încasat dela membri ordinari şi ajutători suma de K 80.

Se ia act şi să îndrumă comitetul să-şi dea toată silinţa pentru a începe o activitate serioasă.

252. (793—1907). Direcţiunea despărţământului *Orăştie* înaintează procesul verbal al adunării cercuale, ţinute în Geoagiul de jos la 28 Iulie a. c. în care s'au rezolvat afacerile curente, s'a ţinut o prelegere despre „Pomărit" de Constantin Baicu, înv.; s'a reales prezident: Ioan Popovici, paroh în Gelmar, vice-prezident: Ioan Moţa, paroh în Orăştie, notar şi controlor: Adrian Cristea şi următorii membri în comitet: Constantin Baicu, cassar, Simeon Vlad, contabil, Ioan I. Lăpĕdatu şi Dr. Ioan Margita; s'a încassat suma de K 66 dela membri noi şi vechi.

Din raportul comitetului cătră adunarea cercuală reiese că desp. are 4 agenturi şi 4 biblioteci poporale în Geoagiu, Romos, Rapoltul-mare şi Vinerea; în cursul anului 1907 s'au ţinut următoarele prelegeri: 1. In Vinerea despre „Folosul pomăritului şi sădirea pomilor" de C. Baicu, înv.; despre „Folosul învăţăturii şi bibliotecilor" de I. Popovici; „Neamul românesc" (cu skiopticonul) de I. Moţa. 2. In Romoşel despre „Asociaţiunea şi reuniunea economică" de I. I. Lăpĕdatu; Folosul pomăritului de C. Baicu, „Neamul românesc" (cu skiopticonul) de I. Moţa. 3. In Mada, „Robia economică" de G. Todică, „Folosul pomăritului" de I. Popovici, „Neamul românesc" de I. Popovici.

Se ia act.

252ª. (851—1907). Direcţiunea despărţământului *Oraviţa* înaintează procesul verbal al şedinţii comitetului cercual din 15 August a. c., în care s'a hotărît ţinerea adunării cercuale în comuna Comorişte la 8 Sept. n. a. c., cumpărarea unui costum femeesc din acel ţinut, care se va expune în Oraviţa ca model pentru ţărancele cari încep a-şi părăsì portul.

Se ia act.

253. (877—1907). Direcţiunea despărţământului *Panciova*, înaintează procesul verbal al adunării cercuale, ţinute în comuna Sân-Mihai, la 19 August 1907, în care s'au rezolvat afacerile curente, dl Iancu Milu a ţinut prelegerea: „Calea de înavuţire a poporului nostru", s'a ales: P. Stoica, director, Romul Popp, notar, Traian S. Marcu, cassar, Liviu Popescu, controlor, Lucian Secoşian, Ştefan Popa, Dr. A. Bireescu şi Nicolae Popovici, membri în comitet. Desp. are următoarele agenturi cu biblioteci poporale: Satul nou, Seleuş, Alibunar, Timiş-Cuvin, Uzdin şi Sân-Mihaiu. Averea despărţământului cu sfârşitul anului 1906 e de K 716·93.

Se ia act.

254. (763—1907). Direcţiunea despărţământului *Sân-Miclăuşul-mare* înaintează procesul verbal al şedinţii comitetului din 11/24 Iulie a. c. în care s'au rezolvat afaceri curente, s'a decis a se adunà date referitoare la

bibliotecile poporale, la grădinile şcolare şi date asupra ucenicilor aplicaţi la meserii pe teritorul despărţământului.

Se ia act şi să îndeamnă despărţământul să-şi ducă în îndeplinire deciziunea luată.

255. (755—1907). Direcţiunea despărţământului *Sân-Miclăuşul-mare* înaintează:

I. Procesul verbal al şedinţei comitetului cercual din 24 Iunie 1906, în care s'a decis: să se publice concurs pentru un premiu de K 20, care se va da unui învăţător ce s'a distins în pomărit, să se facă o peatră comemorativă poetului Iulian Grozescu şi să se lanseze un apel pentru câştigarea membrilor noi.

II. Procesul verbal al şedinţei comitetului cercual din 18 Septemvrie 1906, în care s'a dat premiul de K 20 dlui învăţător Iuliu Vuia pentru grădina şcolară din B. Comloş; se cer 80% din taxele încassate dela membri ajutători.

III. Procesul verbal al şedinţei comitetului cercual din 5/18 Iulie 1907, în care se constată că despărţământul are 53 membri şi anume: 4 membri pe viaţă, 31 ordinari şi 17 ajutători; se fixează ţinerea adunării cercuale în Sân-Miclăuşul-mare la 22 Iulie (4 August) a. c.

IV. Procesul verbal al adunării cercuale, ţinute în Sân-Miclăuşul-mare la 29 August n. a. c., în care pe lângă rezolvarea afacerilor curente, s'a decis să se ajute bibliotecile şcolare şi să stăruie pe lângă comitetul central să pună la dispoziţia despărţământului 80% din încasările dela membri ajutători.

Ad. I, II, III şi IV. Se ia act. Cererea despărţământului de a i-se pune la dispoziţie 80% din încasările dela membri ajutători, fiind contrară statutelor, nu se poate împlini.

256. (844—1907). Direcţiunea despărţământului *Turda,* înaintează procesul verbal al adunării cercuale, ţinute în comuna Cianul-deşert la 28 Iulie a. c., în care s'au rezolvat afacerile curente, s'a înfiinţat o nouă bibliotecă în comuna Agârbiciu, s'au prezintat 5 lucrări din domeniul economiei şi anume: *a)* „Nutreţurile măiestrite de vite şi boalele lor" de Nicolae P. Raţiu, *b)* „Pomologia" de Simion Poruţiu, înv. în Turda, *c)* „Pomologia" de Mihail Găzdac, înv. în Poiana de Arieş, *d)* „Cultura viţei de vie" de Simion Nicoară, înv. în Luna de Arieş, *e)* „Despre stupărit" de Ion Pintea, cantor în Ghiriş. Cele patru lucrări din urmă au fost premiate cu câte K 10, iar cea dintâi s'a cetit în adunarea cercuală. S'a încasat dela membri ordinari şi ajutători suma de K 149. S'a hotărît să se continue prelegerile poporale la toamnă, să se procure pe seama despărţământului un skiopticon, să se înfiinţeze o bibliotecă în Ceanul-deşert şi să se publice un premiu de K 20 pentru cea mai îngrijită grădină de pomărit. Vechiul comitet a fost reales. Adunarea cercuală cere modificarea §-ului 9 din statute în aşă fel, ca între membri ordinari să se numere şi aceia cari plătesc K 4.

Din raportul general al comitetului către adunarea cercuală reiese, că comitetul a hotărît ţinerea alor 10 şedinţe, dintre cari două s'au şi ţinut: în Petridul de mijloc şi în Poiana, dl Dr. Valer Moldovan, vorbind poporului despre însemnătatea „Asociaţiunii" şi dl Nicolae P. Raţiu despre „Nutreţurile măiestrite" şi despre „Cultura vitelor şi boalele lor". S'a abonat „Ţara noastră" pentru Petridul de mijloc, Poiana şi Cristiş. Despărţământul are 19 membri ordinari şi 13 membri ajutători, în aproape 100 de comune, câte aparţin despărţământului. Desp. are 5 biblioteci poporale în Turda,

Indol, Tritul superior, Agârbiciu şi Ceanul deşert — şi două agenturi în Indol şi Trit.

Se ia act. Cererea de a se modifică statutele nu se poate împlini. Desp. se învită să raporteze cum s'ar puteà împărţi întreg teritorul desp. în două sau trei despărţăminte.

256[a]. (786—1907). Direcţiunea despărţământului *Zerneşti* înaintează procesul verbal al adunării cercuale, ţinute la 1/14 Iulie 1907 în Poiana Mărului, în care s'au rezolvat afacerile curente, dl Dr. Iancu Meţianu a ţinut o disertaţie despre „Asociaţiune" şi dl Nicolae Ilie, învăţător despre „Unire şi armonie". S'a ales prezident dl Dr. Iancu Meţianu, iar membri în comitet dnii: Nicolae Garoiu, adv., Moise Brumboiu, paroh, I. Dan, protopop, I. Străvoiu, paroh şi Moise Micu, paroh; s'a reorganizat agentura din Poiana Mărului, s'a încasat suma de K 243 dela membri noi şi vechi.

Din raportul comitetului către adunarea cercuală reiese că s'au ţinut 8 prelegeri în cele 5 comune de pe teritorul despărţământului. In legătură cu aceste prelegeri s'au înfiinţat în Tohanul-vechiu o tovărăşie pentru asigurarea vitelor. Despărţământul are 4 agenturi, două biblioteci în Tohanul-vechiu şi Holbav şi „Ţara noastră" s'a desfăcut în 30 exemplare.

Se ia act, constatându-se cu plăcere activitatea pe deplin mulţumitoare a acestui despărţământ.

257. (874—1907). Secretarul administrativ raportează că Ministerul de culte şi instrucţiune publică refuză cererea comitetului central (cf. Deciz. Nr. 136/1906) ca studiul limbei maghiare să fie facultativ pentru elevele din România ale şcoalei civile de fete a „Asociaţiunii".

Se ia act şi se comunică directorului şcoalei, pentru conformare.

258. (906—1907). Direcţiunea şcoalei civile de fete a „Asociaţiunii" înaintează petiţia văduvei Raveca Bârsan din Braşov, în care se roagă ca fiica sa Aurelia să fie primită ca semibursieră în internat.

Cererea nu se poate împlini.

259. (824—1907). Dl Eugen Pipoş dărueşte muzeului două portrete, al protopopului Petru Pipoş şi soţiei sale din Hondol, precum şi o vergea de ciubuc a lui Petru Pipoş, jude de tablă.

Se primeşte cu mulţumită.

260. (796—1907). Secretarul administrativ raportează că s'a comandat prin Librăria arhidiecezană din loc pentru Biblioteca „Asociaţiunii" anii II—III din revista ungară de sociologie „Huszadik század", în preţ de K 110·40.

Se decide achitarea preţului.

261. (889—1907). Secretarul administrativ raportează că s'a comandat pentru Biblioteca „Asociaţiunii" lucrarea „A magyar nép művészete" de Malonyai Dezső, 5 vol. în preţ de K 120, plătibile în rate.

Se decide achitarea sumei de K 120 în rate.

262. (870—1907). O. Schott, tinichigiu, Sibiiu, prezintă un cont de K 182·40 pentru văpsirea scocurilor dela edificiul şcoalei civ. de fete a „Asoc".

Se decide achitarea sumei în contul şcoalei civile de fete.

263. (883—1907). Emil Pătruţiu prezintă un cont de K 47·40 pentru mai multe lucrări făcute la internatul şcoalei civile de fete.

Se decide achitarea contului.

264. (863—1907). Dl Dr. Iuliu Cavaler de Puşcariu, jude de tablă regească în penz. a plătit taxa de membru fundator în sumă de K 400.

Se declară membru fundator şi se autorizează biroul să-i libereze diploma şi biletul de legitimare.

265. (876—1907). Comisiunea numită pentru studiarea stării caloriferului şi recomandarea modului de a îndreptă cuptorul, eventual de a înlocuì încălzirea localităţilor prin sobe, propune primirea modalităţii din preliminarul de spese prezintat de Iacob Stempel şi Iosif Kisch.

Comitetul central primeşte propunerea comisiunii, de a se repară instalaţia cuptorului şi cazanului şi autorizează prezidiul a plătì întreprinzătorilor după terminarea şi colaudarea lucrărilor suma preliminată de K 673 din fondul general.

266. (743—1907). Direcţiunea despărţământului *Mociu*, înaintează procesul verbal al adunării cercuale, ţinute în comuna Sâmbotelec la 30 Iunie n. a. c., în care s'a rezolvat afacerile curente, s'a încasat suma de K 120 dela membri, s'a adunat din contribuiri suma de K 9 pentru fondul bibliotecilor poporale; s'a ales prezident dl Dr. Victor Moldovan, vicepreziident dl Auxentiu Mureşianu, iar membri în comitet dnii: Basiliu Hopârtean, Emil Pop şi Octavian Florian. Din raportul general către adunarea cercuală rezultă că despărţământul Mociu n'a răuşit să iasă din formalităţile şedinţelor şi să treacă pe terenul faptelor.

Se ia act şi se învită noul comitet să se constitue şi să-şi înceapă activitatea.

267. (825—1907). Direcţiunea despărţământului *Sălişte*, înaintează:

I. Procesul verbal al şedinţei comitetului cercual din 7 August a. c., în care s'au rezolvat afacerile curente şi s'a decis procurarea unui skiopticon pe seama despărţământului.

II. Procesul verbal al adunării cercuale, ţinute în Sălişte la 11 August a. c., în care s'au rezolvat chestiunile la ordinea zilei, dl Constantin Herţea, şefcontabil, a ţinut o disertaţiune despre „Bani, hârtii de valoare şi instituţiuni financiare", se cere permisiunea comitetului central de a se încorporà biblioteca despărţământului la biblioteca parohială din Sălişte, s'a reales comitetul pe un nou period de trei ani şi anume: Dr. Ioan Stroia, director, Dr. Nicolae Calefariu, v.-director, Dumitru Lăpĕdat, cassar, Antoniu German, secretar, Constantin Criştiu, bibliotecar, Dionisiu Decei şi Ioan Manta. Dela membri noi şi vechi s'a încasat suma de K 300.

Se ia act. Incorporarea bibliotecii desp. la cea parohială se permite, dar se va ţineà în evidenţă şi ca bibliotecă a „Asociaţiunii".

268. (918—1907). Cassarul raportează că au mai achitat taxa de membri ordinari următorii: Dr. George Pătăcean, adv. Turda, Basiliu Pop Masca, viceprotopop onor., paroh, Beiu, Samuil Poruţiu, paroh, Cianul-deşert, Dr. Emil Monţia, adv., Şiria, Dr. Ioan Ursu, adv. M.-Radna, Coriolan Balta, cand. de adv. Lipova, Leontin Puşcariu, contabil, Cluj, Eugen P. Păcurariu, cooperator gr.-cat., Cluj, Aurel Pop, paroh, Jucul de sus.

Se declară membri ordinari.

După aceste şedinţa se închee.

Iosif Sterca Şuluţu, prezident. *Oct. C. Tăslăuanu*, notar. — S'a verificat: Sibiiu în Septemvrie 1907. *Dr. Liviu Leményi* m. p., *P. Cosma* m. p.

Nr. 951—1907.

Proces verbal

luat în şedinţa secţiunii istorice, ţinută la 16 Sept. 1907.

Prezenţi: *I. St. Şuluţu, T. V. Păcăţian, N. Togan, Silvestru Moldovan, V. Păcală* şi *Dr. I. Lupaş.*

Şedinţa se deschide la ora 4.

1. Dl Silvestru Moldovan prezintă materialul, pe care l-a adunat pe seama «Dicţionarului geografic» din comitatele Braşov şi Hunedoara;

roagă secţiunea să controleze şi să-şi dee părerea asupra felului cum se lucrează.

2. Secţiunea controlând mai multe localităţi şi confruntându-le cu datele, cari se află şi în Şematismul (Helységnévtár) din 1907; află că direcţia, în care se lucrează proiectatul Dicţionar, e bună şi îndeamnă pe dnii Silvestru Moldovan şi N. Togan să continue.

D. u. s.

Iosif Sterca Şuluţu m. p.,
prezident.

Dr. I. Lupaş m. p.,
referent.

Nr. 1030—1907.

Proces verbal

din şedinţa primă a adunării generale ordinare a „Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român", ţinută în Bistriţa la 21 Septemvrie st. n. 1907.

Prezident: *Andreiu Bârseanu.* — Notar: *Octavian C. Tăslăuanu.*

1. Prezidentul, în faţa unui public număros, întrunit în sala de şedinţe a comitatului, deschide adunarea generală la orele 11¼ printr'o cuvântare ascultată cu multă atenţiune de public.

Dl Dr. Gavriil Tripon salută adunarea generală în numele despărţământului Bistriţa, vorbind despre importanţa culturii şi literaturii, dl Dr. N. Vecerdea în numele «Societăţii pentru crearea unui fond de teatru român», iar dl Dr. Şt. C. Pop în numele «Asociaţiunii naţionale în Arad pentru cultura poporului român».

Se iau la cunoştinţă şi cuvântarea prezidentului se alătură la acest proces verbal.

2. Prezidentul dispune să se facă înscrierea delegaţilor prezenţi ai despărţămintelor «Asociaţiunii».

S'au anunţat următoarele despărţăminte: Beiuş, Blaj, Braşov, Dej, Deva, Făgăraş, Haţeg, Năsăud, Reghin şi Şimleu.

3. Se prezintă raportul general al comitetului central despre activitatea «Asociaţiunii» în cursul anului 1906.

Raportul general fiind tipărit în revista «Transilvania», se consideră cetit şi se decide a se predà comisiunilor examinătoare.

4. Se trece la alegerea comisiunilor. Se aleg:

a) în comisiunea pentru examinarea raportului general dnii: George Pop de Băseşti, Dr. T. Mihali, G. Domide, Dr. N. Vecerdea şi Dr. Victor Onişor.

b) în comisiunea pentru cenzurarea socotelilor anului 1906 şi a proiectului de budget pentru anul 1908 dnii: Valer Poruţ, Dr. A. Vajda şi Gr. Pletosu;

c) în comisiunea pentru înscrierea membrilor dnii: Dr. V. Pahone, Dr. Iuliu Pop, Ioan Păcurar, Eliseu Dan şi M. Şirlincan;

d) în comisiunea de candidare pentru alegerea prezidentului, viceprezidentului şi comitetului central dnii: G. Pop, Galacteon Şagău, Dr. G. Tripon, Dr. Şt. Pop şi Dr. N. Vecerdea.

5. Prezidentul prezintă următoarea propunere a despărţământului Beiuş:

«Considerând lipsa arzătoare şi importanţa nespus de mare a însoţirilor şi reuniunilor în sinul poporului nostru;

considerând că chiar luminaţii cârmuitori ai «Asociaţiunii» noastre, de această lipsă şi importanţă a însoţirilor noastre, cu înţeleaptă prevedere au binevoit a cuprinde şi — aşa zicând — a ocroti şi a asigurà în corpul statutelor «Asociaţiunii» (§§ 2 şi 37) putinţa şi modul de a înfiinţà reuniuni culturale şi economice;

considerând, că înaltul minister de interne regal ungar n'a încuviinţat nici la noi, nici în alte despărţăminte statutele însoţirilor ce am încercat mai nou să înfiinţăm — din motivul că, de pildă, reuniunea de muzică şi cântări nu este de caracter cultural, cutoatecă dispoziţiile statutelor «Asociaţiunii» sunt clare şi pozitive, ni-a contestat dreptul, ca, ori în baza acestor statute (§§ 2 şi 37) ori desinestătătoare, să putem înfiinţà reuniuni, măcarcă în patria noastră comună există dejà şi cu mare succes funcţionează un frumos număr de asemenea reuniuni de ale noastre;

considerând, că după respingerea statutelor, suntem necurmat urmăriţi şi păziţi să nu putem nici ca diletanţi a ne cultivà, măcar ocazional, în frumoasa noastră muzică şi cântare, ba am fost pedepsiţi chiar şi pentru cântări executate în sf. biserică, pentru lăudarea lui Dumnezeu — pe motiv acuma că funcţionăm ca reuniune oprită,

Rugăm pe Onor. adunare generală şi propunem ca să binevoiţi a chibzuì şi a găsì modalitatea, cum să apărăm cu un glas scutul puternic şi înţelept din statutele aprobate ale «Asociaţiunii» cu privire la înfiinţarea reuniunilor noastre, ca să putem lucrà neîmpedecaţi pe terenul cultural şi artistic, singur menit ca să închege cu mai mult succes rândurile noastre spre deşteptare. Pentru comitet: Nic. Fabian m. p., director».

Propunerea se dă comisiunii pentru examinarea raportului general.

După aceste şedinţa primă se închide la oarele 12½, anunţându-se proxima şedinţă pe Duminecă, în 21 Septemvrie 1907 la orele 10 a. m.

Andreiu Bârseanu, prezidentul şedinţei. *Oct. C. Tăslăuanu,* notar. — Verificat. *Octavian Goga* m. p., *I. F. Negruţiu* m. p.

Nr. 1030—1907.

Proces verbal

din şedinţa a doua a adunării generale ordinare a „Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român“ ţinută în Bistriţa la 22 Septemvrie st. n. 1907.

Prezident: *Andreiu Bârseanu.* — Notar: *Octavian C. Tăslăuanu.*

6. Prezidentul deschide şedinţa la orele 11 şi dispune cetirea telegramelor sosite dela: I. P. S. Sa mitropolitul Meţianu (Sibiiu), Il. Sa episcopul Radu (Oradea-mare), Dr. V. Lucaciu (Şişeşti), Prezidentul societăţii academice «Junimea» (Cernăuţi), Dr. Lucaciu, Const. Lucaciu, Ioan Dragomir, Simeon Lupan, Teodor Medean, Bali, Iosif Stan, Stupar, Chira, Em. Câmpean, Marica şi alţii (Baia sup.), «Gazeta Transilvaniei» (Braşov), N. P. Petrescu (Fofeldea), Dr. Roşca, Dr. Cristea, Dr. Stroia, Voileanu, prot. Droc, Păcurar, Dr. Schiau, Dr. Crăciunescu, Dr. Dobre, Dr. Borcia, Blaga, Morariu, Oprean, Leon Crişan, Dobrescu, Preda, Iacob Mihălţianu, Mateiu Ghibu şi alţii (Sângătin), Dr. V. Lucaciu, Dr. Teofil Dragoş, Nicolae Lupan, Aug. Dragoş (Baia-mare), Simeon Stoica (Abrud), Elena Petraşcu, Bologa (Sibiiu), despărţământul Blaj, Suciu (Blaj), Inteligenţa română din Blaj, prof. Precup (Blaj), Marcu, prezidentul reuniunii învăţătorilor din dieceza Caransebeşului (Ciacova), Dumitrescu şi Henţiu (Horez), profesorii Borgovan, Grama, Şuteu, Manole Droc (Bucureşti), Despărţământul Braşov, Nilvan, Radocea, Blaga, Hangea, Micu, păr. Chereches (Şomcuta).

Se iau cu plăcere la cunoştinţă.

7. Urmează raportul comisiunii pentru examinarea raportului general al comitetului central al «Asociaţiunii».

Raportorul comisiunii, dl Dr. V. Onişor, făcând o amănunţită dare de seamă asupra raportului propune ca adunarea generală:

a) Să ia act de raportul comitetului central şi să exprime mulţămiri pentru activitatea din anul trecut;

Adunarea generală ia act cu mulţămire.

b) Să dea expresiune durerii pentru perderea membrilor decedaţi în anul din urmă;

Adunarea generală îşi exprimă părerile de rău prin ridicare.

c) Să se aducă mulţămiri donatorilor pentru Muzeul «Asociaţiunii»;

Se primeşte.

d) Să se îndrume comitetul central, să execute deciziunea adunării generale din anul trecut, privitoare la adunarea şi publicarea datelor statistice referitoare la starea culturală, economică şi materială a poporului român din Ungaria;

Se primeşte.

e) Să se invite comitetul central a studià mijloacele prin cari s'ar puteà ajutà şcoalele poporale:

Se primeşte.

f) Se îndrumă comitetul central, să facă o nouă remonstraţie la guvern, cerând aprobarea statutelor Reuniunii române de muzică din Beiuş şi să statorească, dacă peste tot «Asociaţiunea» e liberă sau nu să înfiinţeze reuniuni culturale şi economice, fie independente, fie în cadrele «Asociaţiunii».

Se primeşte.

8. Urmează raportul comisiunii pentru cenzurarea socotelilor şi examinarea proiectului de budget. Raportorul, dl Valeriu Poruţiu, spune că socotelile s'au aflat în perfectă ordine şi pe deplin justificate, propune, iar adunarea generală primeşte:

a) să ia act cu aprobare de darea de seamă despre gestiunea financiară a anului 1906 şi să dea absolutor comitetului central pentru această gestiune;

b) Să se voteze proiectul de budget pe anul 1908 în sumă de K 34,091 la venite şi K 33,110 la cheltuieli.

9. Raportorul comisiunii pentru înscrierea membrilor noi, dl Dr. V. Pahone, raportează că s'au înscris următorii noui membri ai «Asociaţiunii»:

a) Membri fundatori: Gavriil Vârtic, jude reg. în Bistriţa, Ilarion Pahone, Dr. Gavriil Tripon, adv., Dr. Vasilie Pahone, adv.; «Coroana» institut de credit, toţi din Bistriţa;

b) membri pe vieaţă: Gavriil Scridon, profesor, Năsăud, Iulian Marţian, căpitan în penz., Năsăud, Dr. Dionisiu Login adv., Bistriţa;

c) membri ordinari: Dr. Iuliu Chitul, medic, Beclean, Dr. George Stoian, medic, Ilva-mare, Valeriu Vârtic, preot, Mocod, Dr. Ioan Patriciu Oltean, cand. de adv., Bistriţa, Dr. Gavriil Buzura, adv., Lăpuş, Alex. Perhaiţa, preot, Grigore Popescu, preot, Suciul-de-sus, Nicolae German, preot, Rohia, Constantin Flămând, preot, B.-Rus. Dr. Octavian Utalea, adv., Rodna-veche, Dănilă Mălaiu, preot, Rodna-veche, Dr. Ioan Mălaiu, advocat, Rodna-veche, Ioan Lunga, preot, Căila, Nicolae Gliga, preot, Râpa-de-sus, Dşoara Virginia Bal, înv., Măgura, Dr. Leonida Domide, medic, Bistriţa, Dr. Alexandru Pteancu, profesor, Năsăud, Ioan Năşcuţiu, preot, Năsăud, Alexandru Popovici, preot, Cusma, Iuga Ilie, preot, Arcalia, Ioan I. Constantin, înv. penz., Bistriţa, Iulian Ciorba, preot, Maier, Dr. Ioan Vescan, advocat, Teaca, Constantin Dimian, ziarist, Sibiiu, Dr. Pavel Tanco, prof., Năsăud, Vasilie Duma, prot., Lăpuş, Ieronim Slăvoacă, preot, Ilva-mare;

d) membri ajutători: Ioan Marica, înv. penz., Ioan Bacău, econom, Alexandru Duca, funcţionar la sedria orf., Dr. Alex. Pop, Dr. Foli Emil, subjude.

10. Urmează la ordinea zilei alegerea comitetului central al «Asociaţiunii» pe un nou period de trei ani.

Referentul comisiunii de candidare, dl Dr. N. Vecerdea, propune şi

Adunarea generală aclamă cu unanimitate de aleşi în comitetul central pe 3 ani:

1. Prezident: Iosif Sterca Şuluţu.

2. Viceprezident: Andreiu Bârseanu.

3. Membri ordinari în comitet: Dr. Ambrosiu Cheţian, Parteniu Cosma, Octavian Goga, Nicolae Ivan, Dr. Liviu Lemény, Ioan F. Negruţiu, Iuliu Muntean, Dr. Ilarion Puşcariu, Dr. Eusebiu Roşca, Dr. Octavian Russu, Octavian C. Tăslăuanu; Nicolae Togan.

4. Membri suplenţi: Dr. Ilie Beu, Dr. Vasilie Bologa, Arseniu Bunea, Dr. M. E. Cristea, Gavriil Precup şi Romul Simu.

11. Fixarea locului pentru adunarea generală din 1908 se lasă în seama comitetului central.

12. Verificarea procesului verbal al adunării generale se încredinţează membrilor prezenţi din comitetul central.

Prezidentul, fiind ordinea de zi terminată, declară la orele $1^1/_2$ adunarea generală de închisă.

Andreiu Bârseanu m. p., prezidentul sedinţei. *Oct. C. Tăslăuanu* m. p., notar. — Verificat. *Octavian Goga* m. p., *I. F. Negruţiu* m. p., *Nicolae Ivan* m. p.

Nr. 1030—1907.

Proces verbal

luat în şedinţa festivă a Secţiunilor ştiinţifice literare, ţinută în Bistriţa la 22 Septemvrie st. n. 1907.

Prezident: *Andreiu Bârseanu.* — Notar: *Octavian C. Tăslăuanu.*

1. Prezidentul deschide şedinţa la orele $4^1/_2$, invitând pe dl Grig. Pletosu să-şi ţină conferinţa: „Creşterea naţională", care a fost ascultată cu interes.

2. Dl Octavian Goga îşi citeşte conferinţa: „Ţăranul în literatura noastră", ascultată cu atenţiune şi răsplătită cu aplauze din partea publicului.

3. Prezidentul după ce mulţămeşte conferenţiarilor pentru osteneala ce şi-au dat-o, atrăgând atenţiunea publicului asupra unor chestiuni importante, anunţă că anul acesta premiul Andreiu Mureşianu s'a dat dlui Ioan Agârbiceanu pentru volumul „Dela Ţară" şi dlui Zaharie Bârsan pentru volumul „Ramuri". Şedinţa se încheie la orele $6^3/_4$.

Andreiu Bârseanu, m. p., prezidentul şedinţei. *Oct. C. Tăslăuanu* m. p., notar. S'a verificat: *Octavian Goga* m. p., *I. F. Negruţiu* m. p., *Nicolau Ivan* m. p.

Nr. 1177—1907.

Proces verbal

din 17 Octomvrie 1907. Şedinţa X a comitetului central al „Asociaţiunii".

Prezident: *Iosif Sterca Şuluţu.* Notar: *Octavian C. Tăslăuanu.* Membri prezenţi: *Dr. A. Cheţian, P. Cosma, Dr. M. E. Cristea, Dr. L. Lemény, I. F. Negruţiu, Dr. Il. Puşcariu, R Simu* şi *I. Vătăşan.*

269. Cu verificarea procesului verbal de astăzi se încredinţează d-nii: P. Cosma, Dr. Il. Puşcariu şi Dr. M. E. Cristea.

270. (994—1907). Se raportează că *Ioan Papiu,* membru pe viaţă al „Asociaţiunii" şi fost membru în comitetul central, a încetat din viaţă la 17/30 Septemvrie a. c. în Deva. Prezidiul a dispus să i-se facă din partea „Asociaţiunii" toate onorurile prescrise.

Comitetul central îşi exprimă părerile de rău prin ridicare.

271. (970—1907). *Toma Stanca,* comerciant în Cacova, membru pe viață al «Asociațiunii», a decedat la 22 Septemvrie a. c.

Comitetul central își exprimă părerile de rău prin ridicare.

272. (1046—1907). Secretarul administrativ prezintă *procesele verbale ale adunării generale ordinare,* ținute în Bistrița la 21 și 22 Septemvrie st. n. a. c. și raportează că adunarea generală:

1. A luat spre știre raportul general al comitetului central.

2. A dat expresiune în procesul verbal și prin ridicare părerilor de rău pentru pierderea membrilor decedați dela ultima adunare generală încoace.

3. A adus mulțumiri persoanelor cari au făcut donațiuni pentru Muzeul „Asociațiunii".

4. A dat îndrumare comitetului central să execute deciziunea adunării generale din anul trecut, privitoare la adunarea și publicarea datelor statistice referitoare la starea culturală, economică și materială a poporului român din Ungaria.

5. A îndrumat comitetul central să studieze mijloacele prin cari s'ar puteà ajutà școalele poporale.

6. A îndrumat comitetul central să facă o nouă remonstrație la Ministerul de interne, cerând aprobarea statutelor „Reuniunii române de muzică din Beiuș" și să stabilească prin o comisiune de iuriști, dacă peste tot „Asociațiunea" e liberă sau nu să înființeze reuniuni culturale și economice, fie independente, fie în cadrele „Asociațiunii".

7. A aprobat socotelile prezintate despre gestiunea financiară a anului 1906 și a dat comitetului central absolutorul cuvenit.

8. A votat proiectul de budget pe anul 1908, prezintat de comitetul central.

9. A ales prin aclamare:

a) prezident: Iosif Sterca Șuluțu;

b) viceprezident: Andreiu Bârseanu;

c) membri ordinari în comitetul central: Dr. A. Chețianu, Partenie Cosma, Octavian Goga, Nicolae Ivan, Dr. Liviu Lemény, Ioan F. Negruțiu, Iuliu Muntean, Dr. Ilarion Pușcariu, Dr. Eusebiu Roșca, Dr. Octavian Russu, Octavian C. Tăslăuanu și Nicolae Togan;

d) membri suplenți: Dr. Ilie Beu, Dr. Vasilie Bologa, Arseniu Bunea, Dr. Miron E. Cristea, Gavril Precup și Romul Simu.

10. A încredințat comitetului central fixarea locului pentru adunarea generală viitoare.

Ad. 1, 2 și 3. Se ia act.

Ad. 4. Se încredințează biroul să vină în una din ședințele viitoare cu o propunere.

Ad. 5. Se dă spre studiare secțiunii școlare, care la timp va venì cu un raport amănunțit.

Ad. 6. Pentru studiarea chestiunii dacă „Asociațiunea" e îndreptățită sau nu să înființeze reuniuni culturale și economice se exmite o comisiune constătătoare din d-nii: Iosif Sterca Șuluțu, P. Cosma, Dr. L. Lemény, Iuliu Muntean și Dr. Octavian Russu.

Ad. 7 și 8. Se comunică casierului „Asociațiunii".

Ad. 9. Se ia act de alegerea prezidiului și comitetului central.

Ad. 10. Biroul se încredințează să vină la timp cu o propunere pentru convocarea adunării generale.

273. (1040—1907). Direcţiunea financiară respinge recursul făcut din partea „Asociaţiunii“ pentru a se şterge taxa de moştenire, în sumă de K 3751, după *fundaţiunea Dr. I. Nichita*. Prezidiul a înaintat un nou recurs, în terminul legal de 15 zile, prin direcţiunea financiară din Zălău, la judecătoria administrativă.

Se ia act.

274. (890—1907). „Silvania“ raportează că pentru versemintele plătite la „Albina“ şi „Bihoreana“ s'a ridicat din contul curent al *Fundaţiunii Dr. I. Nichita* K 2500 şi din depunerea Nr. 392 a fondului sălăgian K 150. Trimite un extras din contul curent al fundaţiunii Nichita cu un sald la 1 Iulie 1907 de K 11.934·60.

Se ia act.

275. (990—1907). Dl Nicolae Ivan, membru în comitet, raportează că a cercetat *mormântul fericitului fundator Ioan Petran din Cluj* şi raportează că e necesară punerea unei pietre de mormânt.

Comitetul central însărcinează direcţiunea despărţământului Cluj să comande şi să aşeze o piatră de mormânt pe groapa fericitului fundator şi să îngrijească de ţinerea în bună stare a ambelor morminte.

276 (1008—1907). Direcţiunea despărţământului Cluj cere să i-se comunice planurile de parcelare ale *grădinei Petran*, ca să-şi dea şi comitetul cercual părerea asupra parcelării.

Planurile se pun la dispoziţia despărţământului până la 1 Noemvrie a. c.

277. (954—1907). Onisifor Sora, bursierul *fundaţiunii Petran*, cere să se ţină bursa vacantă până îşi va face rigorosul.

Bursa se declară vacantă şi biroul se îndrumă să publice concurs pentru anul şcol. 1907/8.

278. (1007—1907). Dl Toma Cociş, bursierul *fundaţiunii G. Boieriu din Vad*, îşi legitimează progresul în studii, pe cari terminându-le nu mai reflectează la bursă.

Se ia act. Bursa se declară vacantă şi se decide a se publică concurs pentru anul şcolar 1907/8.

279. (976—1907). Direcţiunea despărţământului *Aiud-Teiuş* înaintează procesul verbal al adunării de constituire, ţinute în Gârbova-de-jos la 22 Septemvrie a. c. în care s'a declarat de înfiinţat despărţământul Aiud-Teiuş cu sediul în Aiud, înscriindu-se 16 membri ordinari şi 53 ajutători, dela cari s'a încasat suma de K 242. Noul despărţământ cuprinde comunele din cercul adm. Aiud, afară de Ocnişoara, şi 6 comune din cerc. adm. al Ighiului şi anume: Intregalda, Galda-sup., Benic, Mesentea, Galda-inf. şi Oieşdea. S'a ales director al despărţământului dl Ioan Maior, protopop în Aiud, iar membri în comitet d-nii: Dr. G. Simon, adv. în Aiud, Candin Suciu, preot în Benic, Simion Marcu, preot în Gârbova-inf., secretar: Cornel Crişan, înv. în Teiuş, casier: Gavril Raţiu, propr. în Teiuş, controlor: Irimie Iliescu, preot. S'a înfiinţat o agentură şi o bibliotecă în Teiuş.

Se ia act cu aprobare şi se îndrumă comitetul cercual să-şi înceapă activitatea.

280. (1062—1907). Direcţiunea despărţământului *Agnita* înaintează:

1. Procesul verbal al şedinţei comitetului cercual, ţinute în comuna Nocrich la 28 August a. c. în care prezidentul a raportat despre starea agenturilor, s'a prezintat statutele însoţirii pentru asigurarea vitelor şi s'au luat dispoziţii pentru ţinerea adunării cercuale.

2. Procesul verbal al adunării cercuale, ţinute în comuna Bendorf la 8/21 Sept. a. c., din care rezultă că învăţătorul din Hosman, I. Pampu, a ţinut o prelegere despre „Tovărăşii", iar Ioan Alexandru, paroh în Ilimbav, o prelegere despre „Gunoire". S'a ales comitetul pe un nou period de trei ani, în frunte cu directorul, dl N. Petra-Petrescu. S'a înfiinţat agentura din Bendorf cu o bibliotecă poporală. Adunarea cercuală a primit statutele însoţirii pentru asigurarea vitelor şi a decis să le distribue în comunele de pe teritorul despărţământului. S'au încasat K 60·60 dela membri noi şi vechi.

Se ia act şi se atrage atenţiunea comitetului cercual asupra prelegerilor poporale.

281. (934—1907). Direcţiunea desp. *Boçşa* înaintează procesul verbal al adunării cercuale, ţinute în comuna Câlnic, la 8 Septemvrie a. c., în care s'au rezolvat chestiunile la ordinea zilei, s'a ales noul comitet în frunte cu dl Ioan Marcu, director. Preotul Petru Ieremia a ţinut o prelegere despre „Soiul vacilor bune de lapte şi prelucrarea laptelui", iar înv. în pens. Ioan Marcu despre „Relele cari bântue poporul nostru şi-l împiedecă în desvoltarea sa". Dela membri noi şi vechi s'a încasat suma de peste K 550·— Despărţământul are o bibliotecă în Bocşa. Averea despărţământului e de K 232.

Se ia act şi se îndrumă despărţământul să înfiinţeze biblioteci poporale şi să aranjeze prelegeri poporale sistematice.

282. (1026—1907). Direcţiunea desp. *Brad,* înaintează procesul verbal al şedinţii comitetului cercual din 30 Septemvrie a. c., în care s'au completat locurile vacante din comitetul cercual, s'a făcut un plan de acţiune pentru anii 1907—1909 şi anume s'a decis: să se ţină şezători literare; să se studieze: *a)* întocmirea casei ţărăneşti şi îmbrăcămintea ţăranului nostru; *b)* Nutrirea ţăranului din Zarand; să se facă un apel la fruntaşii din comunele aparţinătoare despărţământului pentru înfiinţarea agenturilor şi organizarea prelegerilor poporale; să se studieze: *a)* înfiinţarea unei însoţiri pentru asigurarea vitelor din partea dlui E. Comşa; *b)* a unui cuptor de uscat poame din partea dlui Dr. Ioan Radu; *c)* înfiinţarea corurilor poporale din partea dlui M. Stoia.

Se ia act cu deosebită plăcere şi se îndeamnă comitetul cercual să stăruiască din toate puterile pentru realizarea acestor frumoase planuri de muncă.

283. (968—1907). Direcţiunea despărţământului *Cluj* înaintează procesul verbal al şedinţei comitetului cercual din 2 Sept. a. c., în care s'a ales vice-prezident al despărţământului dl Vasile Ranta Buticescu şi s'au luat dispoziţii pentru primirea arhivei desp. dela vechiul comitet.

Se ia act.

284. (992—1907). Direcţiunea desp. *Cluj* raportează că a luat în primire dela „Economul" realităţile Petran.

Se ia act.

285. (963—1907). Direcţiunea desp. *Deva* înaintează procesul verbal al adunării cercuale convocată la 11 Sept. a. c. în Deva, din care rezultă

că nefiind de faţă decât 7 membri din comitetul cercual şi numai 2 membri ai despărţământului, adunarea cercuală nu s'a putut ţineà. — Directorul desp., dl Dr. Al. L. Hossu şi secretarul Dr. Iustin Pop îşi dau dimisia.

Dimisia dlui Dr. Al. L. Hossu şi Dr. Iustin Pop nu se primeşte. Se învită să convoace din nou adunarea cercuală şi să încerce a reorganizà despărţământul Deva. Eventual să-şi dea demisia în adunarea cercuală provocându-o să-şi aleagă alt director şi secretar.

286. (911—1907). Direcţiunea desp. *Dicio-Sân-Mărtin* înaintează procesul verbal al adunării cercuale, ţinute în Basna, la 14 Iulie a. c., în care s'au rezolvat afacerile curente, s'a reales comitetul în frunte cu dl director Simion Căluţiu, s'a decis să se ceară „Ţara noastră" gratuit pentru membri ordinari, s'au ţinut două conferinţe: despre „Tovărăşii" de Ioan Radeş, contabil şi despre „Altoitul viţei de vie şi stupărit" de Laurean Moldovan. S'a încasat dela membri noi şi vechi suma de K 162 şi K 32·40 pentru biblioteca desp.

Se ia act. In ce priveşte „Ţara noastră" comitetul central menţine deciziunea din anul trecut. Se atrage atenţiunea comitetului cercual asupra unei activităţi mai intensive, prin aranjarea prelegerilor poporale şi prin înfiinţarea de biblioteci pe sate.

287. (935—1907). Direcţiunea nou înfiinţatului despărţământ *Hălmagiu* înaintează procesul verbal al adunării de constituire, ţinute în Hălmagiu la 22 August a. c., în care s'a declarat de înfiinţat desp. Hălmagiu cu 17 membri ordinari şi 9 ajutători. S'au ales în comitetul cercual dnii: Cornel Lazar, protopop-prezident, Dr. Teodor Pop, v.-prezident, Enea Joldea, cassar, Mihaiu Vidu, notar, I. Giurgiu, controlor.

Se ia act cu aprobare.

288. (962—1907). Direcţiunea desp. *Haţeg* înaintează procesul verbal al şed. com. cerc. din 31 August a. c., în care, pe lângă rezolvarea chestiunilor curente, s'a constituit comitetul, hotărîndu-se a se cere comitetului central încuviinţarea cumpărării de diapozitive pe sama skiopticonului.

Se ia act cu aprobare.

289. (1060—1907). Direcţiunea desp. *Lipova* înaintează procesul verbal al adunării cerc. extraordinare, ţinute în Lipova la 15 Sept. a. c., în care s'a ales director dl Voicu Hamsea, protopop şi un nou comitet. S'a încasat dela membri suma de K 51·20. Desp. cere exemplare din publicaţiunile „Asociaţiunii" şi numere din „Ţara noastră", pentru înfiinţarea bibliotecilor poporale.

Se ia act. Din publicaţiunile disponibile ale Asociaţiunii li-se pun la dispoziţie mai multe exemplare. Membrilor din noul comitet li-se atrage atenţiunea şi asupra prelegerilor poporale.

290. (949—1907). Direcţiunea desp. *Murăş-Oşorheiu* înaintează procesul verbal al adunării cerc. ţinute în comuna Medeşfalău la 15 Septemvrie a. c., în care s'a ales comitetul desp. în frunte cu dl Stef. Russu, protopop.

Se ia act şi se atrage atenţia comitetului asupra desvoltării unei lucrări mai intensive.

291. (928—1907). Direcţiunea desp. *Năsăud* înaintează:

I. Procesul verbal al şedinţii comitetului cercual din 24 August a. c. în care s'au rezolvat chestiuni curente. Din restul de cassă de K 43·73 s'a decis a se înfiinţà o bibliotecă ambulantă, a treia în acest desp.

2. Procesul verbal al adunării cercuale, ţinute în Năsăud la 25 August a. c. S'a reales comitetul. S'a hotărît a se face o prapagandă mai sistematică pentru promovarea cunoştinţelor folositoare şi a scopurilor „Asociaţiunii".

Ad. I. Se ia act. Ad. II. Se ia act cu aprobare şi se atrage atenţia noului comitet asupra prelegerilor poporale.

292. (1015—1907). Direcţiunea desp. *Oraviţa* înaintează procesul verbal al adunării cerc. ţinute în Comorişte la 22 Septemvrie a. c. în care s'a ales comitetul în frunte cu dl Dr. P. Cornean, care a deschis adunarea prin o cuvântare, vorbind despre „Lux". Dr. Mehes a ţinut o prelegere despre »Igienă« şi Sinesie Bistrian despre „Cultivarea pământului".

Banca „Oraviţana" a făgăduit anual suma de K 2,000, dacă despărţământul va înfiinţà un institut de fete.

Se ia act şi se îndrumă noul comitet să se intereseze, dacă e cu putinţă înfiinţarea institutului de fete şi să raporteze comitetului central.

293. (947—1907). Direcţiunea desp. *Reghin* înaintează procesul verbal al adunării cercuale, ţinute în comuna Jabeniţa la 28 August a. c., în care s'au rezolvat afacerile curente, s'au ţinut următoarele prelegeri: Simeon Zăhan despre „Insoţiri", iar Gavril Branea despre „Economia de vite". S'a hotărît înfiinţarea unei tovărăşii pentru asigurarea vitelor în Solovăstru. S'a încasat suma de K 204 dela membri noi şi vechi.

Se ia act. Despărţământul se îndrumă să desfăşure o activitate mai sistematică.

294. (960—1907). Direcţiunea desp. *Sân-Miclăuşul-mare* înaintează procesul verbal al adunării cercuale, ţinute în Sân-Miclăuşul-mare la 2 August a. c. Directorul desp., dl Dr. Nestor Oprean, deschide adunarea prin o cuvântare în care lămureşte menirea „Asociaţiunii". Se inscriu 7 membri ordinari şi 26 ajutători, încasându-se suma de K 122. Se fixează două ajutoare de câte K 25 pentru ucenicii de meseriaşi. Se cetesc trei conferinţe din partea dlor Simeon Stanca, teolog: „Munca raţională şi influinţa ei asupra omenimii", Victor Deciu, paroh: „Din poezia poporală, îndemnuri, datini şi moravuri" şi Silviu Bichicean, paroh: „Despre Vasile Alexandri". Se decide ţinerea unei adunări cercuale extraordinare în luna Octomvrie în Beba veche, împreunată cu conferinţe pentru ţărani. Se alege noul comitet în frunte cu Dr. Nestor Oprean.

Se ia act cu aprobare şi se exprimă mulţumirea comitetului pentru activitatea îmbucurătoare a despărţământului şi i-se atrage atenţiunea asupra înfiinţării agenturilor şi bibliotecilor poporale.

295. (909—1907). Direcţiunea desp. *Şimleu* înaintează:

I. Procesul verbal al şedinţei comitetului cercual din 25 Iulie a. c., în care s'au rezolvat afacerile curente, s'au comandat 104 broşuri din biblioteca „Bunul Econom" şi s'a constatat funcţionarea bibliotecii poporale din Supurul de sus.

II. procesul verbal al adunării cercuale, ţinute în Băseşti la 4 August a. c. în care s'au rezolvat afacerile curente, s'a reales vechiul comitet cu membrul nou dl Nicolae Munthiu, s'a votat K 75 pentru biblioteca poporală din Băseşti, s'a încasat dela membri noi şi vechi suma de K 582.

Se ia act cu aprobare.

296. (940—1907). Direcţiunea despărţământului *Tăşnad* înaintează procesul verbal al primei adunări cercuale, ţinute în T.-Santău la 14 Iulie n. a. c., în care s'a ales pe 3 ani director dl Demetriu Coroian, iar membri în comitet dnii: Vasilie Pătcaş, George Filip, Ioan Covaci şi Dr. Coriolan Steer. S'a înfiinţat o bibliotecă poporală în T.-Santău. S'a hotărît să se ţină prelegeri poporale în patru comune. S'a decis a se abonà 15 exemplare din «Ţara noastră» pe cheltuiala despărţământului. Dl Vasilie Murăşan, preot, a ţinut o prelegere despre «Altuirea pomilor». S'au înscris trei membri pe viaţă şi 15 membri ordinari, încasându-se suma de K 780. Averea despărţământului e de K 87·75.

Se ia act şi se mulţămeşte desp. pentru îmbucurătoarea activitate.

297. (982—1907). Direcţiunea *şcoalei civile de fete* raportează că, înmulţindu-se elevele din internat a angajat a doua guvernantă, pe dşoara Eufemia Catona, absolventă de patru clase civile şi de cursul pentru lucrul de mână. Totodată propune să se urce salarul guvernantelor dela K 400 la K 480, iar al dşoarei bone dela K 300 la K 360.

Angajarea dşoarei Eufemia Catona se aprobă, iar urcarea salarelor se refuză.

298. (1080—1907). Direcţiunea *şcoalei civile de fete* înaintează cererea dlui prof. Aurel Bratu, care se roagă să i-se dee vre-o 2—4 ore la săptămână la şcoala de fete.

Dl Aurel Bratu se angajează cu ora pe 1907/8 cu onorarul anual de K 200, încredinţându-i-se propunerea fizicei în 2 ore la săptămână.

299. (983—1907). Dl Enea Muntean, student în anul al II-lea la drept cere să fie primit în internatul Petran din Cluj.

Cererea se trimite direcţiunii desp. Cluj spre a raportà dacă mai sunt locuri vacante în internat.

300. (973—1907). Dl Dr. I. Olariu din Caransebeş îşi prezintă demisia din secţiunea şcolară a «Asociaţiunii».

Demisia se primeşte şi se comunică secţiunii respective şcolare.

301. (927—1907). Comitetul parohial din Sebeşul-mare cere cărţi pentru biblioteca parohială.

Se decide a i-se da câte un exemplar din publicaţiunile disponibile ale «Asociaţiunii», învitându-l să înfiinţeze o agentură în comună.

302. (1074—1907). Dl Romul Simu, arhivar, cere un concediu de o lună

Concediul se încuviinţează.

303. (899—1907). Ioan Iosof din Tilişca — decedat în 28 Noemvrie 1906 — donează, prin testament «Asociaţiunii» suma de Lei 1000, din care sumă, scăzându-se taxa de succesiune de Lei 160, oficiul de cassă al «Asociaţiunii» a primit Lei 840 (K 796·32).

Se ia act, suma adăugându-se la fondul general.

304. (1079—1907). Dl Dr. Aurel Novac, advocat în Biserica-albă, dărueşte pentru bibliotecile despărţămintelor 50 exemplare din «Pentru copiii cei buni», povestiri de Augusta Rubenescu.

Se ia act şi se mulţămeşte donatorului.

305. (1016—1907). Dl custode raportează că a adunat următoarele obiecte pentru Muzeul «Asociațiunii»: *a*) un pieptar din Sebeș cu prețul de K 32; *b*) o icoană veche din biserica veche din Cioara, donată de Constantin Oancea, paroh; *c*) o cruce veche din biserica numită, donată de același; *d*) o icoană veche din biserica din Petrifalău, donată de Nic. Oancea; *e*) o cruce din mănăstirea Ciocan (România), donată de I. Pamfilie — și cere să se mandateze suma de K 32 pentru plata pieptarului.

Se ia act și oficiul de cassă se autorizează a plăti suma de K 32.

306. (965—1907). Reuniunea română de ajutor și cultură «Ulpia-Traiană» din Erie-Pa (America) confirmă primirea cărților dăruite de «Asociațiune». In adunarea generală dela 1 Septemvrie a. c. a acestei societăți «Asociațiunea» s'a ales membru onorar, trimițându-i-se o cocardă, un buton și un tablou al membrilor fundatori ai numitei societăți.

Se ia act. Insigniile primite și tabloul se vor păstrà în Muzeul «Asociațiunii».

307. (943—1907). Bibliotecarul propune să se comande «Corpus nummorum Hungariae», vol. II în preț de K 10.

Se primește.

308. (922—1907). Iacob Stempel prezintă o chitanță de K 90 pentru niște reparaturi făcute la casa de chirie Nr. 5.

Se autorisează prezidiul să mandateze suma de K 90.

309. (1064—1907). Comisiunea numită în ședința din 24—26 August, raportează că a controlat reconstruirea caloriferului și că l-a găsit întru toate corăspunzător. Intreprinzătorii au luat garanță de doi ani pentru lucrările făcute.

Comitetul central ia act cu aprobare.

310. (1081—1907). Casierul raportează că numărul membrilor s'au sporit cu următorii:

a) *membri fundatori:* Dr. Gavriil Tripon, adv., Ilarion Pahone, cons. militar, Gavriil Vârtic, jude reg., Dr. Vasilie Pahone, adv., «Coroana» institut de credit și economii, toți din Bistrița, Alexandru Nemeș, jude reg. în penz., Gherla;

b) *membri pe viață:* Ioan Georgiu, canonic, Gherla; Ioan Welle, protopop gr.-cat., Dej; Ioan Hosszu, proprietar, Gherla; Alexandru Niculescu, paroh, Meșterhaza; Ciril Deac, vicar, Năsăud; Gavriil Scridon, profesor, Năsăud; Iulian Marțian, căpitan în penz. și dir. de bancă, Năsăud; Dr. Dionisiu Login, adv., Bistrița; Nicolae Tincu, preot, director de bancă, Ghirolt; Ioan Cheresteș, preot, V.-Sântioana; Demetriu Coroian, protopop, T.-Santău; Dr. Coriolan Steer, advocat, Tășnad; Ioan Trufaș, preot gr.-cat., Achiș; George Sida, Budapesta.

c) *membri ordinari:* Vasilie Orosz, pretor, Tășnad; Vasilie Ploscă, econom, Unimăt; Mihai Borhidi, econom, Unimăt; Avram Cordiș, preot, Dersida; Andreiu Bogdan, preot, Portelec; Ioan Toduț, înv., Szódemeter; Teodor Murășan, Ludovic Bardoși, mare proprietar, Piscolt; George Molnar, propr., Santău; Ioan Covaci, înv., Vasilie Pătcaș, preot, Hotoan; Pantilie Ivan, funcționar de bancă în penz., Borjan; Vasilie Pop, funcționar de bancă, D.-St.-Mărtin; Victor Deciu, paroh, Cenadul-sârbesc; Mihai Păcățian, Comloșul-mare; Sofron Stanciu, comerciant, Comloșul-mare; Ioan Stana, paroh, Sárafalva; Vasilie Cărpi-

nişan, agronom, Sân-Miclăuşul-mare; Gligor Foale, agronom, Sân-Miclăuşul-mare; Dr. Remus Chicin, advocat. Nădlac; Petru Clecan, comerciant, Pui; Alexandru Oltean, preot, Görgénysóakna; Zaharie Lupu, preot, G.-Hodák; Constantin Flămând, preot gr.-or., Borgorus; Octavian Florian, preot. Kisezég; Militon Marian, proprietar, Gârbova de jos; Teodor Radu, preot, Mescreac; Nicolae Radu, proprietar, Ujfalău; Nicolae Cado, paroh, Pâclişa; Dr. Felix Dumitrean, cand. de adv.; Alba-Iulia; Nicolae Todericiu, proprietar, Cricău; Dr. Emil Dan, adv., Braşov; Dr. Ioan Patriciu Oltean, cand. de adv., Bistriţa; Ioan Langa, preot gr.-or., Căila; Dr. Leonida Domide, medic, Bistriţa; Ioan I. Constantin, înv. penz., Bistriţa; Ioan Născuţiu, preot gr.-cat.; Nicolau Gliga, preot gr.-or., Râpa-de-sus; Dr. Ioan Vescan, adv., Teaca; Constantin Dimian, ziarist, Sibiiu; Eugenia Dr. Barbul, soţie de adv., Dej; Dr. Alex. Keresztes, adv., Dej; Dr. Vasilie Pop, adv., Dej; Dr. Iosif Boca, adv., Dej; Aurel Papiu, preot gr.-cat., Dej; Sigismund Lengyel, preot gr.-or., Dej; Iacob Marga, preot gr.-cat., Désakna; Dr. Victor Pop, adv., Nagy-Ilonda; Ioan Chirc, înv., Beclean; Dr. Octavian Pavelea, adv., Beclean; Simion Popan, preot gr.-cat., Füge; Ioan Barbul, preot gr.-cat., Nagyborszó; Teodor Brehariu, preot gr.-cat., Lábfalva; Simion Petricea, protopop gr.-cat., Semesnye; Ioan D. Tarniţia, proprietar, Csicsonyfalu; Vasilie Moldovan, profesor de teologie, Gherla; Gavriil Marţian, preot gr.-cat., Alsókosály; Zorovavel Perhaiţia, preot gr.-cat., Kissumkut; Dşoara Virginia Bal, învăţătoare, Măgura; Iulian Ciorba, preot gr.-cat., Majer; Dr. George Stoian, medic, Ilva-mare; Dr. Octavian Utalea, adv., Rodna-veche; Dănilă Mălaiu, preot gr.-cat., Rodna-veche; Dr. Ioan Mălaiu, adv., Rodna-veche; Ieronim Man, preot, Băgău; Simion Marcu, preot, Gârbova-de-jos; Victor Cioara, învăţător, Geoagiu-de-sus; Augustin Marcu, preot, Ciumbrud; Ioan Sântimbrean, preot, Asinip; Aurel Aron, preot, Mirastău.

După aceste şedinţa se închide.

Iosif Sterca Şuluţu m. p., prezident. *Oct. C. Tăslăuanu* m. p., notar. — S'a verificat. *P. Cosma* m. p. *Dr. Ilarion Puşcariu* m. p. *Dr. E. Miron Cristea* m. p.

Nr. 1186—1907.

Proces verbal

din 30 Noemvrie 1907. Şedinţa XI. a comitetului central al „Asociaţiunii".

Prezident: *Iosif Sterca Şuluţu.* Notar: *Octavian Goga.* Membri prezenţi: *Dr. I. Beu, Ars. Bunea. Dr. M. E. Cristea, Part. Cosma, Oct. Goga, Dr. L. Lemény, Dr. Il. Puşcariu, Dr. E. Roşca, R. Simu, N. Togan* şi *I. Vătăşan.*

311. Cu verificarea procesului verbal se însărcinează d-nii: A. Bunea, Dr. L. Lemény şi N. Togan.

312. (1129—1907). Dl *Octavian Tăslăuanu,* secr. adm. cere comitetului central pe baza unui certificat medical un concediu de 6 săptămâni cu începere dela 25 Noemvrie a. c.

Se acordă şi se încredinţează secretarul literar cu conducerea lucrărilor de administraţie pe acest timp.

313. (1150—1907). D-na *Aurelia Vulcan* a dăruit „Asociaţiunii" peste 100 volume şi broşuri, manuscrisele, corespondenţa şi coroanele jubilare ale regretatului publicist I. Vulcan. Prezidiul a însărcinat pe dl Oct. Tăslăuanu cu aducerea donaţiunii dela Oradea-mare, căruia i-s'au inmanuat cheltuielile efective în sumă de K 85.

Se aduc mulţumiri dnei Aurelia Vulcan. Se încredinţează dl O. Tăslăuanu cu aranjarea manuscriselor şi corespondenţei şi se invită a face o dare de seamă în „Transilvania" asupra donaţiunii care se va păstrà parte în Bibliotecă, parte în Muzeul „Asociaţiunii". Dispoziţiile prezidiului se iau cu aprobare la cunoştinţă.

314. (1049—1907). Se înaintează *procesul verbal* prezentat de ancheta juridică, întrunită în 22 Nov. pentru stabilirea chestiunii dacă com. central e chemat să mai adreseze o nouă moţiune guvernului pentru aprobarea Reuniunii de muzică, proiectată în desp. Beiuş.

Comitetul central, în urma propunerii prezentate de anchetă decide a nu mai înaintà o nouă remonstrare guvernului în această chestiune. Despre aceasta se va încunoştiinţà despărţământul Beiuş, iar adunării generale se va raportà.

315. (1104—1907) Comitetul fundaţional al *„fundaţiunii I. Nichita"* înaintează procesul verbal al şedinţei din 17 Oct. 1907, în care s'a decis transpunerea sumelor de K 100—100 votate în anul trecut pe seama bisericilor din Horvat-Someş şi Şoimuş — la destinaţia lor.

Se statoreşte suma menită a se împărţi conform literelor fundaţionale la K 271·60 pentru biserici şi K 543·20 pentru şcoale. Se constată numărul cererilor întrate: 13 dela senate bisericeşti şi 20 dela senate şcolare.

Comitetul fundaţional propune ajutor pentru următoarele:

a)	pentru biserica	din	Coseiu	K	100·—
b)	„ „	„	Cig	„	74·60
c)	„ „	„	Humezeu	„	50·—
d)	„ „	„	Zalnoc	„	50·—
			Total .	K	271·60
a)	pentru şcoala	din	Giorocuta	K	100·—
b)	„ „	„	Mariu	„	83·20
c)	„ „	„	Tusa	„	50·—
d)	„ „	„	Giurtelec	„	50·—
e)	„ „	„	Hatvan	„	40·—
f)	„ „	„	Turbuţia	„	50·—
g)	„ „	„	Bârsa	„	30·—
h)	„ „	„	Ceheiu	„	40·—
i)	„ „	„	Peceiu	„	100·—
			Total .	K	543·20

Se primeşte şi aprobă propunerea comitetului fundaţional.

316. (1110—1907). Direcţiunea *şcoalei civile de fete* înaintează *procesul verbal* al conferenţei profesorilor din 8 Oct. 1907 în care s'au rezolvit chestiuni curente. Se constată că numărul elevelor înscrise e 138, dintre cari 102 sunt în internatul şcoalei. Se constată trebuinţa cumpărării mai multor bănci, dulapuri şi mese nouă şi se cere aprobarea comitetului central pentru aceasta.

Se ia act. Se îndrumă direcţiunea a specificà numărul mobilelor trebuincioase şi a înaintà un preliminar de cheltueli.

317. (1114—1907). Direcţiunea desp. *Braşov* înaintează *procesul verbal* al şed. com. cerc. din 3/16 Octomvrie a. c., în care, pe lângă rezolvirea chestiunilor curente, se decide începerea prelegerilor poporale şi a conferenţelor pentru orăşeni.

Se ia act.

318. (1115—1907). Direcţiunea desp. *Blaj* înaintează *procesul verbal* al adunării cercuale ţinute în comuna Lunca la 1 Sept. a. c. în care s'a ales comitetul despărţământului, s'a cetit raportul anual din care se constată că s'au ţinut prelegeri în 10 comune, fiind în fiecare comună câte 2—3 conferenţiari. Intratele anului trecut au fost K 681·31, eşite 620·60, sald K 62·71. Dl profesor Ambr. Cheţianu a ţinut o prelegere poporală: „Despre îngrijirea sănătăţii".

Se ia act cu aprobare.

319. (1133—1907). Direcţiunea desp. *Blaj* înaintează:

I. *Procesul verbal* al şed. com. cerc. din 11 Nov. a. c. în care s'a constituit noul comitet şi s'au luat mai multe hotărîri privitoare la aranjarea prelegerilor poporale. S'a ales o comisiune pentru alcătuirea unui program de muncă şi s'a decis lansarea unui apel către cărturărime pentru colecţionarea de cărţi menite a se împărţi sătenilor din prilejul prelegerilor.

II. Broşura *„Ingrijirea sănătăţii"*, cuvântare rostită din prilejul adunării cercuale a despărţământului în comuna Lunca, de Dr. Ambr. Cheţianu (preţul 10 bani) cu cererea de a se cumpără pentru bibliotecile poporale.

Ad. I. Se ia act.

Ad. II. Comitetul central hotăreşte a cumpără pe seama bibliotecilor poporale 300 ex. din această broşură foarte potrivită pentru trebuinţele poporului.

320. (1125—1907). Direcţiunea desp. *Cluj* înaintează:

I. *Procesul verbal* al şed. com. cerc. din 29 Sept. a. c., în care, pe lângă rezolvirea chestiunilor curente, se iau dispoziţii pentru cumpărarea unui skiopticon; se numeşte rector însărcinat cu privegherea caselor din lăsământul I. Petran dl Dr. Iul. Florian, se proiectează repararea acestor case. Se raportează că în timpul mai recent s'au ţinut în despărţământ 5 prelegeri poporale. Se împarte despărţământul în 3 districte sub conducerea dlor Eugeniu Pop-Păcurariu, Dr. Vict. Poruţiu şi Eugen Haţiegan.

II. Un preliminar de cheltueli a reparării caselor Petran, care se urcă la suma de 6000 cor. şi se propune parcelarea grădinii şi vinderea unor parcele.

Ad. I. Se ia act.

Ad. II. Comitetul central decide a luà hotărîri în această privinţă în o şedinţă apropiată.

321. (961—1907). Direcţiunea despărţ. *Orade* înaintează *procesul verbal* al adunării cercuale ţinute în comuna *Săcădate* la 8 Sept. a. c. în care s'au rezolvit chestiuni curente. S'au cetit disertaţii de Al. Munteanu, protopop: „Despre doină", şi Vas. Babi: „Căi spre progres". Se alege comitetul nou în frunte cu Dr. Aurel Lazar, prezident. Se aleg membri onorari ai desp. dl Vasile Mangra, vicar şi N. Zigre, advocat. Se decide

adunarea materialului folkloristic din părţile Bihorului. Se statoreşte budgetul anului viitor la K 323·07 întrate şi ieşite.

Se ia act cu aprobare.

322. (1113—1907). Direcţiunea desp. *Orade* înaintează *procesul verbal* al şed. com. cerc. din 31 Oct. 1907 în care s'a constituit comitetul şi s'au luat mai multe hotărîri privitoare la aranjarea prelegerilor poporale. S'a decis împărţirea despărţământului în 4 districte, alegându-se pe seama fiecăruia o comisiune menită a elaborà un plan de acţiune pentru ţinerea prelegerilor şi a-l înaintà în timp de 14 zile. S'a format lista număroasă a conferenţiarilor. S'a decis ţinerea celei dintâiu conferinţe în comuna Giriş de cătră dl Dr. C. Bulcu. „Raportul de intimitate între popor şi intelectualii săi". Se cere comitetului central un ajutor de K 200 pentru înlesnirea aranjării prelegerilor, se cer cărţi pentru înfiinţarea de biblioteci poporale.

Se ia act. Comitetul central apreciind stăruinţele noului comitet cercual, decide a-i da ajutorul de K 200 precum şi cărţile cerute.

323. (1109—1907). Direcţiunea desp. *Oraviţa* înaintează *procesul verbal* al şedinţii comitetului cercual din 19 Octomvrie 1907 în care se decide aranjarea prelegerilor poporale în mai multe comune de pe teritorul despărţământului.

Se ia act.

324. (1121—1907). Direcţiunea desp. *Şimleu* înaintează *procesul verbal* al şed. comitetului cercual din 7 Noemvrie 1907 în care s'a discutat înfiinţarea unor biblioteci poporale şi începerea prelegerilor, instituind *conferenţiari permanenţi* şi anume: în ramul *vieritului* Daniil Graur, înv., pentru *mătăsărit şi prăsirea vermilor de mătasă* Tr. Husti, înv., pentru *stupărit* V. Boţian, înv., pentru *pomărit* G. Şimonca. înv., pentru *agronomie* G. Achim, propr., N. Agârbiceanu dir. şi T. Dragomir, propr. Se roagă comitetul central pentru a separà părţile Chiorene de teritorul acestui despărţământ prea extins şi se recomandă pentru organizarea noului desp. Dl N. Nyilvan, advocat în Şomcuta.

Se ia act cu aprobare. Comitetul central decide a face paşii de lipsă pentru înfiinţarea unui nou desp. în părţile Chiorene şi autorizează biroul a se pune în legătură cu dl Nyilvan din Şomcuta.

325. (1122—1907). Direcţiunea desp. *M.-Oşorheiu* înaintează:

I. *Procesul verbal* al adunării cercuale ţinute în 2/15 Sept. în comuna *Medeşfalău*. S'a ales noul comitet în frunte cu dl protopop Ştefan Russu din Oşorheiu; dl Nicolae Vulcu a dăruit 10 coroane pentru cumpărarea de cărţi pe seama a trei şcoale de pe teritorul despărţământului. Dl Al. Goleu, a ţinut o prelegere poporală: „Despre tovărăşii". S'au încasat taxe de membri K 132.

II. *Procesul verbal* al şedinţii comitetului cercual din 26 Septemvrie a. c., în care s'au rezolvit afaceri curente. Se iau dispoziţii pentru iniţiarea conferinţelor la sate. Se statoreşte bugetul anului viitor la K 182·40 întrate şi ieşite.

Ad I, II, se ia act cu aprobare.

326. (1117—1907). Direcţiunea despărţ. *Sătmar-Ugocea* înaintează *procesul verbal* al adunării cercuale ţinute în comuna *Mocira* la 11 August 1907 în care s'au cetit diferitele rapoarte. Se ceteşte scrisoarea dlui protopop

Ioan Papp din Turţi, în care anunţă că pune la dispoziţia despărţământului K 100 pentru ajutorarea bibliotecilor poporale. Se împart cărţi, se realege comitetul.

Se ia act.

327. (1119—1907). Dl *Emanuil Ungureanu*, transpune comitetului central un proiect de nouă organizare a despărţământului „Timişoara“ şi înfiinţarea unor despărţăminte nouă pe teritorul acestuia.

Propune înfiinţarea a două despărţăminte: Ciacova cu 17 comune şi Buziaşul cu 33 comune, iar pentru organizarea acestora propune pe dnii: I. Pinciu, prot. în Ciacova şi I. Pepa, prot. în Buziaş.

Propune şi o reorganizare a desp. „*Vârşeţ*“.

Se autorizează biroul a se pune în înţelegere cu factorii competenţi pentru executarea planului.

328. (1088—1907). Dl profesor *Teodor Ciortea* prezintă un inventar despre recuizitele de proiecţiune aparţinătoare „Asociaţiunii“, din care se constată că „Asociaţiunea“ are *trei* aparate de proiecţiune şi 215 diapozitive grupate în 7 prelegeri.

Din cele K 300 votate de comitetul central doreşte a cumpăra diapozitive pentru trei prelegeri: 1. alcoolism, 2. igienă, 3. o prelegere etnografică. Cere a se plăti suma de K 17·14 firmei Lisegang, pentru procurarea unor recuizite.

Se primeşte cu aprobare.

329. (1112—1907). Dl *Vasilie C. Osvadă*, directorul băncii «Agricola» dăruieşte «Asociaţiunii» 50 exemplare din broşura sa «Băncile populare din România» (preţul K 1) şi roagă comitetul central a cumpăra pe seama despărţămintelor din broşura sa «Legea tovărăşiilor» (preţ. 50 bani).

Comitetul central exprimă mulţămiri pentru donaţiune şi apreciind valoarea broşurii «Legea tovărăşiilor» cumpără pe seama bibliotecilor din despărţăminte 100 exemplare.

330. (1085—1907). Dnii *Dr. Isidor Marcu* şi *Şt. Roşianu* din Blaj transpun comitetului central cartea «Alcoolismul» cu cererea de a se cumpăra pe seama bibliotecilor poporale din despărţăminte. Preţul K 1·10.

Comitetul central considerând necesitatea unei asemenea cărţi cumpără 30 exemplare.

331. (1087—1907). Direcţiunea despărţământului *Braşov* transpune K 100 din lăsământul lui A. Chiorniţa, fost proprietar în Cuciulata.

Se primeşte cu mulţămiri.

332. (1128—1907). *Wilhelm Gottschling*, turnător de clopote în Sibiiu prezintă un cont despre K 31·60 pentru recuizite de stâns focul în caz de reprezentaţii în sala festivă ce-au fost procurate în urma ordinului poliţiei locale.

Oficiul de cassă se autorizează a plăti din fondul Muzeului suma de K 31·60.

333. (1123—1907). *Iosif Rutscher*, măestru la teatru orăşenesc prezintă contul pentru mai multe reparări la scena din sala festivă şi cere să i-se asemneze suma de K 60·40.

Oficiul de cassă se autorizează a plăti această sumă.

334. (1098—1907). *Ferenczi Illés*, zidar, Sibiiu, prezintă un cont despre K 100 pentru diferite lucrări la casa de chirie din str. Morii Nr. 8.

Oficiul de cassă se autorizează a plăti suma preliminată, în contul fondului general.

335. (1141—1907). Cassierul «Asociaţiunii» raportează, că în urma autorizării comitetului central a vândut cele 55,000 lei scrisuri fonciare rurale române de 5% prin firma C. Steriu & Cnie, Bucureşti, cu preţul de K 51,960, adecă cu K 740 mai ieftin decât se propusese la timpul său.

Considerând însă că de atunci efectele române cât şi cele din patrie au scăzut în măsură şi mai însemnată şi că în urmare s'au putut cumpără efecte din patrie de 5% cu nominalul, astfel încât perderea de curs se echilibrează prin cursul scăzut al efectelor cumpărate, se cere aprobarea acestei transacţiuni.

Aduce la cunoştinţă că a cumpărat în locul scrisurilor fonciare române nom. K 50,000 scrisuri fonciare «Albina» de 5% cu K 50,000 cari aduc anual K 2500 interese, pe când după efectele române vândute se încassă anual numai K 2456.

Se aprobă aceste cumpărări.

336. (752—1907). *Cassierul* «Asociaţiunii» înaintează socotelile pe anul şcolar 1906/7 şi proiectul de budget pe anul 1907/8 dela şcoala civilă de fete a «Asociaţiunii».

Se primeşte cu escepţia cuincuenalelor celor doi profesori, în privinţa cărora se va aduce deciziune specială.

337. (1176, 1177, 1178, 1179, 1111—1907). Custodele Muzeului, raportează asupra următoarelor donaţiuni făcute Muzeului:

1. *Dr. M. E. Cristea:* trei fotografii.
2. *V. Milea*, notar în Tilişca: cinci monede de argint.
3. *N. Ivan*, asesor: portretul mitropolitului Al. Şt. Şuluţu.
4. *Dr. Il. Puşcariu*, arhimandrit: o sabie veche şi 6 monede.
5. *V. Cetăţian*, paroh în Subcetate: o diplomă nobilitară din 1635 (G. Rákoczi) a lui Oprea Magaretz de Săcel.

Se ia act cu mulţămire.

338. (1181—1907). S'au înscris, au achitat taxele şi s'au declarat membri ordinari noi următorii:

1. Pantilimon Nartea, paroh, Perşani; 2. Valeriu Sassebeşi, notar com., Perşani; 3. David Chiuşdea, paroh, Şinca-nouă; 4. Valeriu Ghircoiaş, contabil, Şercaia; 5. Ioan Gligore, not. cerc., Veneţia-inf. (desp. Făgăraş); 6. Dr. Constantin Missits, advocat, Lipova, desp. Lipova.

Nefiind alte obiecte, şedinţa s'a încheiat.

D. u. s.

Iosif Sterca Şuluţu m. p., prezident. *Octavian Goga* m. p., secretar. — S'a verificat. Sibiiu, 3 Decemvrie 1907. *Nicolae Togan* m. p., *Arseniu Bunea* m. p., *Dr. Liviu Lemény* m. p.

Nr. 1248—1907.

Proces verbal

din 14 Decemvrie 1907. Şedinţa XII. a comitetului central al „Asociaţiunii".

Prezident: *Iosif Sterca Şuluţu.* Notar: *Octavian Goga.* Membri prezenţi: *Dr. Il. Beu, Dr. V. Bologa, Ars. Bunea, P. Cosma, Nic. Ivan, Dr. E. Miron Cristea, N. Ivan, I. F. Negruţiu, Dr. Ilarion Puşcariu, Dr. E. R. Roşca, Dr. Octavian Russu, R. Simu, N. Togan* şi *I. Vătăşan.*

339. Cu verificarea procesului verbal se încredinţează dnii Dr. E. Miron Cristea, N. Ivan şi Dr. E. R. Roşca.

340. (1211—1907). Se aduce la cunoştinţă decedarea membrului pe viaţă al „Asociaţiunii" Alex. Pap de Băseşti, jude de tablă în penz., reposat în 5 Decemvrie a. c.

Comitetul central îşi exprimă prin ridicare condolenţele sale.

341. (1222—1907). La concursul publicat pentru împărţirea stipendiului de K 200 din „fundaţiunea Georgiu Boieriu din Vad" expirat în 15 Dec. a. c. au intrat petiţiile următorilor elevi:

1. Nicolae Cocişiu, elev în cl. I. reală la şcoala din Braşov, din Vad, strănepot al fundatorului, fiu de econom.
2. I. Astăluş, elev cl. VIII. gimn., Blaj.
3. I. Suciu, elev cl. II. gimn., Braşov.
4. E. German, elev cl. VIII. gimn., Blaj.
5. Ar. Cotruş, elev cl. V. gimn., Blaj.
6. T. Popa, elev cl. III. gimn., Năsăud.

Pe baza literelor fundaţionale cari dispun preferirea celor înrudiţi cu fundatorul, stipendiul se dă elevului N. Cocişiu.

342. (1228—1907). La concursul publicat pentru împărţirea unui stipendiu din „fundaţiunea Ioan Petran" expirat în 15 Decemvrie a. c. au întrat petiţiile următorilor studenţi universitari din Cluj:

1. N. Brăţianu, student în drept anul I.
2. N. Petringenariu, student în drept anul I.
3. R. Moldovan, student în drept anul II.
4. S. Nemeş, student în drept anul IV.
5. I. Boieriu, student în drept anul I.
6. Voicu Niţescu, absolvent de drept.

Comitetul central conziderând sporul eminent şi lipsa de mijloace materiale — votează stipendiul studentului R. Moldovan.

343. (1191—1907). Direcţiunea desp. „Brad" cere a i-se dărui pe seama agenturilor din despărţământ următoarele cărţi: Nr. 1—26 din „Biblioteca poporală a „Asociaţiunii", iar din celelalte publicaţii: „Poveşti din popor" de I. P. Reteganul, 2. Higiena copilului dela naştere până la al 7-lea an, — şi Dietetica poporală — de S. Stoica.

Comitetul central decide a dărui cărţile cari sunt la dispoziţie.

344. (1189—1907). Direcţiunea desp. „Brad" înaintează *procesul verbal* al şedinţei com. cercual din 27 Octomvrie a. c. în care s'a discutat aranjarea prelegerilor poporale şi s'au adus următoarele hotărîri: Se va ţineà

în fiecare Duminecă după ameazi o prelegere poporală în Brad; se vor instruì în cetit şi scris analfabeţii dela 16 ani în sus. Pentru prelegeri se angajează d-nii: Dr. P. Oprişa în afaceri şcolare; Dr. Ioan Papp şi Dr. I. Radu în chestiuni de drept; Em. Comşia, A. Demian şi I. Ghişa în afaceri financiare; V. Boneu şi M. Stoia în afaceri comerciale. Pentru instruirea în scris şi cetit se angajază dl I. German. Se anunţă următoarele conferinţe pentru cărturărimea din Brad: Em. Comşia: Note de călătorie din Anglia. (Cu skiopticonul); Dr. I. Radu: Cunoaşterea scriitorilor noştri mai noi; Dr. P. Oprişa: Ce ne învaţă istoria; Tr. Suciu: Despre basm; I. German: Educaţia femeii române. Se statoreşte un conspect al cărţilor cari se socot potrivite pentru bibliotecile poporale. Se decide lansarea unui apel pentru înfiinţarea de biblioteci şi agenturi în comunele din jur.

Comitetul central ia act cu plăcere de această activitate laudabilă.

345. (1207—1907). Dl *Victor Moldovan*, nou alesul director al desp. *Mociu* înştiinţează comitetul că nu poate primì acest post.

Comitetul central îndeamnă com. cercual a face paşii necesari pentru alegerea unui nou director.

346. (1193—1907). Direcţiunea desp. *Sibiiu* înaintează *procesul verbal* al şedinţei comitetului cercual din 13/26 Septemvrie a. c. în care s'a decis aranjarea de prelegeri poporale în comunele Ocna, Bungard, Şura mare şi Rusciori, şi s'a fixat lista conferenţiarilor. Directorul desp. dl Dr. M. E. Cristea a dăruit K 20 pentru aranjarea prelegerilor.

Se ia act.

347. (1194—1907). Direcţiunea desp. *Sibiiu* înaintează *procesul verbal* al adunării cercuale ţinute la 7/20 Oct. a. c. în comuna Bungard, în care pe lângă rezolvirea afacerilor curente, s'au înscris 5 membri ordinari noi şi 21 ajutători. Directorul desp. dl Dr. M. E. Cristea a ţinut o cuvântare potrivită, ascultată cu mult interes. Se constitue în comuna Bungard o agentură. Se înfiinţează o bibliotecă poporală. Se împart poporului broşuri instructive şi mai multe sute de numeri din revista „Ţara noastră". Dl I. Cosciuc, conducătorul şcoalei economice a consistorului din *Sibiiu* a ţinut o prelegere. „Despre legumărit şi îndeosebi despre cultivarea verzei şi a castraveţilor". Seara a ţinut dl L. Triteanu o prelegere cu proiecţiuni de skiopticon „Din vieaţa lui Christos".

348. (1231—1907). Direcţiunea *şcoalei civile de fete* înaintează *procesul verbal* al conferenţei profesorilor din 29 Nov. a. c., în care s'au rezolvit afaceri curente.

Se ia act.

349. (1232—1907). Direcţiunea *şcoalei civile de fete* înaintează hotărîrea conferenţei profesorilor din 29 Nov. a. c., prin care comitetul centra este rugat cu stăruinţă a revenì asupra chestiunii urcării salarelor pentru D-şoarele guvernante Ana Broştean şi Eufemia Catona şi D-şoara bonă Emilia Broştean, având în vedere serviciul îndelungat şi bunele prestaţiuni ale acestora.

Comitetul central apreciind motivele aduse de direcţiunea şcoalei ridică leafa D-şoarelor guvernante la câte 480 cor. anual dela 400 cor. şi a D-şoarei bone dela 300 la 360 cor. cu începere dela 1 Sept. 1907.

350. (1132—1907). Dl Dr. I. Borcia, profesor la şcoala de fete a «Asociaţiunii» cere a i-se asemnà cuincuenalul ce-i compete pe urma celor cinci ani de serviciu.

Comitetul central decide a i-se asemnà cuincuenalul normat de lege — în sumă de cor. 200 începând cu 1 Sept. anul 1907.

351. (1131—1907). Dl Victor Păcală, profesor la şcoala de fete a «Asociaţiunii» cere comitetului central asemnarea cuincuenalului ce-i compete după cinci ani de serviciu.

Comitetul central asemnează cuincuenalul cu începere dela 1 Sept. 1907.

352. (1199—1907). Atanasie Turba, calfă de lăcătar în Odorhei, cere un ajutor dela «Asociaţiune».

Comitetul central, nedispunând «Asociaţiunea» de-un fond cu asemenea destinaţie, nu poate împlinì cererea.

353. (1198—1907). Dl *I. Şona* din Zărneşti, înaintează comitetului central o petiţie, solicitând un ajutor pentru întemeiarea unei stupării moderne. După preliminarul cheltuelilor — suma proiectată se urcă la cor. 4189.84.

Comitetul central nu poate împlinì rugarea, nedispunând «Asociaţiunea» de o sumă aşa însemnată cât se cere pentru realizarea proiectului.

354. Se propune urcarea sumei de cor. 1600 menită pentru sprijinirea de publicaţii culturale la cor. 2000 pe anul 1908.

Se primeşte.

355. (1236—1907.) Cassierul «Asociaţiunii» raportează că Dl *Stroe Belloescu* senator în Bucureşti a dăruit prin «Albina» cor. 1000 cu menirea ca venitul acestui capital să se folosească pentru «Masa studenţilor români din Cluj».

Comitetul central decide a primì această donaţiune şi a o adauge la fondul general al «Asociaţiunii» cu îndatorirea de a preliminà în budgetul anual o sumă corăspunzătoare cu venitul anual al acestui capital pentru Masa studenţilor din Cluj, cât timp se va susţineà această instituţiune, încunoştiinţând despre aceasta pe marinimosul donator.

356. (1140—1907). Cassierul raportează că societatea de economii şi credit «Crişana» din Brad voieşte a se schimbà în societate pe acţii şi a urcà capitalul dela cor. 100,000 la cor. 200,000, primind astfel fără plată fiecare membru vechiu atâtea acţiuni câte părţi fundamentale a avut, — şi fiind în drept a subscrie tot atâtea acţiuni din emisiunea nouă cu preţul de cor. 104 bucata.

«Asociaţiunea» are la «fundaţiunea I. Rusu» 20 părţi fundamentale, prin urmare are dreptul a subscrie încă 20 acţii à cor. 104.

Se propune cumpărarea încă a 20 de acţii.

Se primeşte.

357. (1175—1907). Samuel Albrecht, geamgiu, Sibiiu prezintă o notă despre cor. 123·60, pentru chituirea tuturor ferestrilor dela edificiile «Asociaţiunii» (1014 aripi de ferestre).

Comitetul decide achitarea acestei sume din fondul general.

358. Comitetul central declară de membri ordinari ai «Asociaţiunii» pe următorii:

1. Traian Baiaş, notar Călnic	desp.	Bocşa.
2. Al. Porcolab, funcţ. de bancă, Bocşa . .	»	»
3. Dr. Al. Vasilie, advocat, Sibiiu	»	Sibiiu.
4. A. Cosciuc, cond. şcoalei econ. rom., Sibiiu	»	»
5. Nicolau Cristian, Beiuş	»	Beiuş.
6. D-na Dr. Gavr. Cosma soţie de adv. Beiuş	»	»

După aceste şedinţa s'a încheiat.

D. u. s.

Iosif Sterca Şuluţu m. p., prezident. *Octavian Goga* m. p., secretar. — *Dr. Miron Cristea* m. p., *Nicolae Ivan* m. p., *Dr. E. R. Roşca* m. p.

DIN DESPĂRŢĂMINTE.

Desp. Agnita. *Onor. adunare generală!* Când venim să ne dăm seamă despre lucrarea noastră dela adunarea din urmă, ţinută în comuna Ilimbav, trebue să constatăm din nou că, pentru o lucrare rodnică pe teritorul despărţământului nostru, comitetul întimpină piedeci însemnate.

Cea dintâiu este comunicaţia greoaie între comune, ceeace împedecă convenirea înlesnicioasă între membrii comitetului, cari, fiind din diferite comune, nu se pot întruni totdeauna, dupăcum ar cere trebuinţa şi fiecare întrunire de comitet este împreunată cu spese pentru membri.

Al doilea motiv, că despărţământul nu poate desvoltà o lucrare mănoasă, este întinderea prea mare a teritorului nostru. Astfel, vorbind numai de cele două centre ale despărţământului: Nocrich şi Agnita, depărtarea între acestea este cu trăsura 2 ore. Dacă acum membrii comitetului ar fi aleşi din amândouă centrele, ce greutate nu ar întimpinà cu ţinerea şedinţelor şi consfătuirilor lor. Dacă ei se aleg numai din jurul unui centru, al doilea centru caută să fie negligeat.

In periodul trecut, un singur membru al comitetului a fost din apropierea Agnitei, dar şi acesta s'a retras dela început, astfel că în părţile acelea nu s'a desvoltat nici o activitate.

A treia piedecă cardinală este, că nu avem destulă dragoste pentru scopurile frumoase ale „Asociaţiunii".

Cu aceasta credem că am zis deajuns.

Premiţând acestea, comitetul D-Voastre şi-a dat toată silinţa, ca să facă ceeace se poate în împrejurările date.

In cursul anului comitetul a ţinut 4 şedinţe, în cari s'a ocupat cu diferitele afaceri ale despărţământului.

Îngrijire deosebită a pus comitetul pe înfiinţarea de *agenturi* şi biblioteci poporale, cu cari prilejuri s'au ţinut totodată conferinţe şi s'au dat poveţe poporului din partea delegaţilor comitetului.

Până la adunarea din urmă aveam în despărţământ o singură agentură. Astăzi avem şapte, anume:

1. *Alţina,* constituită prin delegatul N. P. Petrescu, însoţit de membrul I. Alexandru, care din urmă a ţinut o conferinţă instructivă despre pomărit.

Membri sunt: I. Petrişor, paroh, prez.; N. Popa, cantor, cassar; Zos. Cichindelean, învăţ. penz., secretar; Ioan Cichindelean, bibliotecar.

Cărţi predate pentru bibliotecă . . . . . broş. 17
Adause . . . . . „ 4

Total . broş. 21

Poporul se interesează şi ceteşte cu plăcere.

2. *Agnita*, constituită la stăruinţa preotului Ioachim Părău, care cu mult zel a făcut şi colectă în favorul bibliotecii. D-sa, ca prezident, a ţinut prelegeri cu tinerimea adultă şi a dat poporului învăţături frumoase şi folositoare.

Biblioteca se compune din 33 cărţi, este căutată şi cetită cu interes.

3. *Fofeldea*, constituită prin delegatul N. P. Petrescu cu ocazia unei conferenţe ţinute de membrul I. Alexandru.

Membri: Val. Bonea, paroh, prez.; Ioan Popa, învăţ. penz., bibliot.; P. Popa 36, secretar; I. Dumitru, cassar.

Biblioteca are 25 broşuri.

4. *Ghijasa-sup.*, constituită prin delegatul Ioan Petrişor, care între altele a vorbit poporului despre următoarea temă: *Cari sunt căile pe cari are să umble poporul român?*

Membri: Vas. Stoian, paroh, prez.; Sam. Itu, secretar; Ioan Ilea, cassar; Toader Herciu, membru.

5. *Ilimbav*, constituită prin delegatul N. P. Petrescu. Agentură regulată. La stăruinţa prezidentului s'au colectat şi unele sume pentru cumpărarea de cărţi şi s'au dăruit cărţi pe seama bibliotecei, anume parohul I. Alexandru a dăruit 28 bucăţi.

Biblioteca are 128 cărţi, cari se cetesc cu mult interes de tinerime şi alţi ştiutori de carte.

Membri: I. Alexandru, prez.; Proc. Marin, secretar; I. Dragoman, învăţ., cassier; Mateiu Luca, paroh, bibliotecar.

6. *Nocrichiu*, constituită prin delegatul Florian Bologa, fiind prezent şi directorul N. P. Petrescu, cari amândoi au vorbit poporului despre „Asociaţiune“ şi despre alte învăţături folositoare.

Biblioteca are de bază 18 broşuri.

Membri: Aron Meţian, par., prez.; D. Ganea, cassar; I. Ienciu bibliotecar; Rusu, cantor, membru.

7. *Săsăuş*, constituită prin delegatul I. Alexandru, fiind prezent şi directorul despărţământului.

Vorbirile şi sfaturile date poporului au făcut vie impresie asupra ascultătorilor.

Pentru bibliotecă s'au dăruit dela „Asociaţiune“ 18 broşuri, s'au făcut o colectă de K 9·44, la care s'au adaus K 7·90 dintr'o colectă anterioară, făcută cu ocazia unui maslu, spre scopul acesta.

Cu ocazia constituirei, tinărul şi bravul econom din comună *Chirion Şerban*, însufleţit de scopul „Asociaţiunii“ a făgăduit că dărueşte pentru agentură întreagă biblioteca sa de peste 200 bucăţi cărţi poporale şi ziare poporale de preţ, cumpărate de d-sa atât în România, unde a petrecut mai mulţi ani, cât şi aici, alegând tot ce i-s'a părut interesant şi folositor. Biblioteca dăruită este adevărată comoară pentru ţărani. Directorul nostru a mulţămit dăruitorului în termini călduroşi.

Rugăm adunarea să ia act cu recunoştinţă de donaţiunea dlui Chirion Şerban, exprimându-i în scris mulţămita sa pentru un dar atât de preţios.

Afară de aceste şapte Agenturi un membru al comitetului a fost delegat să constitue agenturi în alte două comune, dar negăsind dispoziţii din partea celor din localitate, cărţile destinate pentru biblioteci, s'au încredinţat unor persoane fruntaşe pe cari le-a rugat să constitue ele agenturile. Până astăzi însă n'am căpătat nici un raport în chestie.

In anul trecut comitetul central ni-a pus la dispoziţie K 100 ca spese pentru ţinerea de *prelegeri economice* prin comunele despărţământului. Comitetul nostru a luat măsuri pentru ţinerea prelegerilor, a destinat şi persoanele, prelegeri însă nu s'au putut ţineà decât una în anul acesta în comuna *Fofeldea*, unde a vorbit membrul *I. Alexandru* despre „Nutreţul artificial", fiind delegat directorul despărţământului.

Mărturisim că impresia ce a făcut conferenţiarul asupra numărosului public, care l-a ascultat, a fost din cele mai bune. Rezultatul, care îl putem constatà astăzi este, că în urma conferenţei un număr însemnat de ţărani au urmat sfaturile primite, au sămănat nutreţul recomandat şi sunt pe deplin mulţămiţi cu rezultatele obţinute.

Vom continuà cu ţinerea de conferinţe pentru cari s'au şi designat persoanele şi comunele în cari să se ţină.

Pentru sporirea cărţilor din bibliotecele Agenturilor şi pentru lăţirea cunoştinţelor folositoare, comitetul nostru a prenumărat foaia „Asociaţiunii" „Ţara noastră" pe timp de un an pentru toate agenturile despărţământului.

Intru promovarea intereselor economice ale poporului din despărţământul nostru, directorul nostru a prelucrat un „*Contract de tovărăşie*" pentru ajutorarea economilor în cazuri de primejduirea vitelor.

Comitetul propune aprobarea acestei tovărăşii de asigurare şi recomandarea contractului pentru comunele din raionul nostru.

Membri ai „Asociaţiunii" cu taxe plătite pentru 1905 au avut despărţământul:

a) ordinari 18;
b) ajutători 14.

Pentru anul 1906 au plătit taxele de membri ordinari 18; ajutători 9, anume:

a) ordinari.

Fofeldea:

1. N. P. Petrescu, dir. de bancă.
2. Ioan Maniu, cassar.
3. Ioan Bonea, preot.

Alţina.

4. Ioan Petrişor, paroh.
5. Eliseiu Balaban, comis. de drum.

Ilimbav.

6. Ioan Alexandru, paroh.

Bendorf.

7. Nic. Gavrea, paroh.
8. Demetriu Duca, notar.

Cichindeal.

9. Ioan Tat, paroh.
10. Sim. Dragoman, învăţ.

Agnita.

11. Ioachim Muntean, protopresbiter.
12. Ioachim Părău, paroh.

Toarcla.

13. Nicolae Fleşiar, econom.

Aigen, l. Salzburg.

14. George Flesiar, căp. c. şi r.

Marpod.

15. Florian Bologa, paroh.

Ghijasa sup.

16. Valeriu Stoian, paroh.

Coveş.

17. George Borzea, paroh.

Seliştat.

18. Rădulet Ioan, paroh.

b) ajutători:

1. Toma Benchea, Cornăţel. 2. Maria Fleşar, econ. 3. Dumitru Fleşar. 4. Vasile Fleşar, Toarcla. 5. Dumitru Sandu. 6. Ioan Varga. 7. G. Stănuleţ, învăţ., Săsăuş. 8. Iancu Dragotă, învăţ., Chirpăr. 9. Aurel Muntean.

Cu părere de rău trebue să constatăm, că numărul acesta este foarte mic faţă de numărul însemnat de preoţi, învăţători şi alţi fruntaşi inteligenţi şi proprietari din despărţământ.

Ce este mai mult, cu durere trebue să spunem că persoane fruntaşe, cu dare de mână, cari s'au înscris de membri la constituirea despărţământului, în 1905, n'au plătit taxele nici până în ziua de astăzi, deşi au fost recercaţi de repeţite-ori. Astfel de promiţători restanţieri sunt 9 cu taxe ordinare şi 1 ca ajutător.

Cassa despărţământului, după cum se vede din raportul cassarului, are un sald de K 117·78.

Avem onoare a aduce la cunoştinţă că comitetul a primit ca dar din partea institutului „Cordiana" frumosul *Album artistic* de brodării şi ţesături întocmit de Dimitrie *Comşa*, a cărui preţ este de K 38.

Acest op important, cei interesaţi îl pot cere dela comitet şi să-l pună la dispoziţia econoamelor noastre spre folosinţă.

Pentru adunarea generală a „Asociaţiunii" din anul acesta, comitetul a delegat pe membri: Aron Meţian şi Eliseiu Balaban.

După ascultarea şi cenzurarea rapoartelor noastre, Vă rugăm:

a) a luà la cunoştinţă rapoartele şi a da comitetului absolutor;
b) a mulţumì în scris inst. „Cordiana" pentru dăruirea Albumului artistic; a luà act de donaţia economului Chirion Şerban din Săsăuş, exprimându-i în scris mulţumita sa, totodată a rugà comitetul central, ca şi acesta, drept mulţumită şi îmbărbătare exemplară, să-i exprime şi
c) din partea sa recunoştinţa meritată;
d) să aleagă comitetul despărţământului pentru următorul trieniu.

Din şedinţa comitetului ţinută în Nocrich la 28 August 1907.

N. P. Petrescu, director. — *Ioan Alexandru*, secretar.

Nr. 1252—1907.

Onoratelor direcţiuni ale despărţămintelor „Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român".

Avem onoare a Vă aduce la cunoştinţă şi pe această cale că comitetul central al «Asociaţiunii» în şedinţa sa ţinută la 30 Iulie şi 1 August 1907 a votat şi pentru anul 1908 suma de K 2000·— în scopul *prelegerilor poporale.*

Având în vedere importanţa acestor prelegeri, sperăm că tot mai multe direcţiuni ale despărţămintelor noastre vor căutà să profite de ajutorul ce-l oferim spre acest scop, şi astfel rezultatele ce se vor realizà prin ţinerea prelegerilor în a. 1908, vor fi şi mai îmbucurătoare decât cele ale anilor de experimentare 1906 şi 1907. Ţinem să reamintim şi cu această ocazie onoratelor direcţiuni, dispoziţiunile cari s'au făcut în anii precedenţi, anume:

1. Se vor ţineà în cursul anului 1908 prelegeri în *20 despărţăminte* ale «Asociaţiunii», distribuindu-se suma de K 2000·— votată spre acest scop în părţi egale de câte K 100·—.

2. Prelegerile se vor ţineà în *serii* şi nu numai într'o singură comună.

Comunele în cari se vor ţineà prelegerile au să fie designate de comitetele cercuale ale despărţămintelor, cari vor trebuì să fie cu deosebità considerare la împrejurarea, că comunele designate în scopul prelegerilor să fie îndeosebi dintre acelea, unde până acum nu s'au ţinut nici adunări de despărţământ, nici prelegeri poporale, şi astfel «Asociaţiunea» nu e cunoscută acolo poate nici după nume.

Se va mai aveà în vedere situaţiunea scăpătată a comunelor şi neapărata trebuinţă de a se face ceva pentru povăţuirea locuitorilor pe calea progresului în cele economice.

3. Ca conferenţiari se vor angajà, unde numai se poate, *specialiştii* nostri pe terenul agriculturii, între cari şi *preoţii şi învăţătorii* cari s'au cualificat în timpul din urmă în: pomărit, vierit, stupărit, etc. cum şi alte persoane ca medici, advocaţi, funcţionari de bancă, ş. a.

4. În scopul angajării acestor persoane comitetul central adresează şi cu aceasta ocazie un apel cătră direcţiunile şi comitetele cercuale ale despărţămintelor şi — prin mijlocirea acestei — *cătră toate persoanele cu oarecare pregătire teoretică şi practică pe terenul agriculturii,* pentruca să-i stee întru ajutor la rezolvirea importantei probleme a prelegerilor economice.

Ceice vor dorì să conlucre la ajungerea scopului numit, au să se înştiinţeze comitetului central al «Asociaţiunii» — prin direcţiunea despărţământului căruia aparţin *până la 20 Ianuarie n. 1908.*

În înştiinţare vor aveà să arete cualificaţiunea economică de care dispun, eventual publicaţiunile economice ce au scris şi prelegerile economice cari le-au ţinut până acum, ori apoi dovezi despre aranjarea de grădini şcolare, pepiniere de viţă şi de pomi, stupăriì etc.; medicii, advocaţii, etc. vor indicà subiectul prelegerilor ce intenţionează să ţină.

5. Comitetele cercuale vor recomandà petiţiunile, cari le vor aflà demne de recomandat, fiind îndeosebi cu considerare la împrejurările speciale ale despărţămintelor; pentrucă, bine să se noteze, în unele despărţăminte se va simţì mai mult lipsa de cunoştinţe referitoare la cultura pă-

mântului şi a vitelor, într'altele referitor la cultura legumilor şi iar într'altele referitor la cultura viilor, stupilor, etc.

6. Este de dorit ca prelegerile să fie lucrate sau cel puţin schiţate prealabil şi transpuse comitetului central spre revizuire.

Comitetul îşi rezervă dreptul a publică prelegerile mai reuşite în *foaia «Asociaţiunii»* sau în *«Biblioteca poporală»* a acesteia.

7. Comitetul central va remunerà fiecare prelegere economică cu maximul de K 10·— în contul diurnului şi speselor de călătorie.

8. Toate prelegerile se vor ţineà sub prezidiul unui delegat al comitetului cercual. Spre acest scop fiecare membru al comitetului cercual va aveà să prezideze câte o prelegere două, pentruca nu unii din ei să fie prea împovăraţi.

9. Se va face propagandă, ca să participe la aceste prelegeri şi popor din comunele învecinate.

10. Cu ocaziunea acestor prelegeri se vor *înfiinţà biblioteci şi agenturi ale «Asociaţiunii»*, ca astfel pe urma prelegerilor să rămână şi ceva real, şi pe această bază să se poată clădì mai departe.

11. Comitetul central va pune la dispoziţia despărţămintelor statutele şi regulamentele necesare în număr de ajuns cum şi exemplare din biblioteca poporală, eventual şi alte cărţi, pentruca prin acestea să se poată pune bază bibliotecilor poporale în toate comunele unde se ţin prelegerile poporale.

12. Este de dorit ca comitetele cercuale să procure şi ele, pe cât posibil, din mijloacele proprii, din donaţiuni etc. un număr oarecare de cărţi potrivite pentru popor, ca şi pe această cale, rând pe rând, să se ajute augmentarea bibliotecilor poporale în comunele unde se ţin prelegeri economice.

13. Mai departe este de dorit, ca direcţiunile şi comitetele cercuale ale despărţămintelor să stărue a creà şi din partea lor *fondurile necesare*, pentruca seria prelegerilor economice să se poată ţineà într'un număr cât mai mare de comune.

14. Este de dorit ca prelegerile să se ţină *liber*, nu cetite, şi în mod cât mai *practic*.

Spre acest scop tot *ce se poate arătà şi experimentà să se arete şi experimenteze*, aşa s. ex.:

a) Referitor la cultura pământului, se vor arătà diferitele soiuri de maşini şi rechizite agricole, şi unde se poate, se vor pune şi în lucrare, ca cei prezenţi să se poată convinge de avantagiile lor.

b) Tot aşa se va procedà la prelegerile despre pomărit, arătând cum se face în realitate semănatul pomilor, strămutarea, altoirea şi formarea coroanei lor, etc.

c) La cultura viei se vor arătà de ex. cum se face rigolarea pământului, altoirea viţei, etc.

d) La cultura legumilor se va arătà diferitele soiuri de seminţe mai alese şi exemplare din legumile cele mai frumoase şi mai rentabile, etc.

e) La stupărit se vor arătà spre ex. coşniţele sistematice, diferitele soiuri de rechizite şi maşini practice, şi aşa mai departe se va procedà şi referitor la alţi rami agricoli.

15. Despărţămintele, cari dispun de skiopticoane, vor pune aceste aparate practice şi în serviciul prelegerilor economice.

Comunicând onoratelor direcţiuni această programă de acţiune, le rugăm să binevoiască a luà — cu ajutorul comitetelor cercuale — toate dispoziţiunile necesare pentruca prelegerile să se poată începe cât mai îngrabă.

Îndeosebi le rugăm:

1. Să ne propună drept *conferenţiari* persoane probate şi conştienţioase.

2. Pe baza programei generale să compună *programa specială* pe seama despărţământului, stabilind *comunele* în cari să se ţină prelegerile, *timpul* când să se ţină şi anume care *membri ai direcţiunii* să prezideze diferitele conferenţe (prelegeri).

3. Atât recomandarea conferenţiarilor cât şi programa amintită în punctul precedent să ni-se prezenteze până la *20 Ianuarie n. 1908.*

4. La alegerea despărţămintelor cărora li-se va distribuì suma de câte K 100·— în scopul prelegerilor economice, se vor aveà în vedere:

a) conferenţiarii destoinici ce se vor anunţà din diferitele despărţăminte;

b) concursul ce ni-l vor pune în vedere direcţiunile şi comitetele cercuale întru executarea programei; anume: prin firma voinţă de *a organizà bibliotece şi agenturi poporale* în comunele unde se vor ţineà prelegeri, cum şi prin angajamentul de a face câte ceva şi din partea lor pentru augmentarea bibliotecelor ce se vor înfiinţà, etc.

Deodată cu rezoluţiunea ce se va da despărţămintelor, li-se vor trimete şi statute şi regulamente, cum şi publicaţiunile de cari «Asociaţiunea» dispune, în scopul de a pune bază bibliotecelor poporale.

Sibiiu, la 18 Decemvrie 1907.

Prezidiul Asociaţiunii.

Nr. 1226—1907.

APEL.

Sentimentul de jertfă al societăţii noastre a trezit obiceiul frumos al *rescumpărării felicitărilor de Anul nou* în folosul „Asociaţiunii pentru cultura română şi literatura poporului român". În timpul din urmă aceste sacrificii s'au adus pentru „*Muzeul istoric-etnografic*".

Mijloacele materiale de cari dispune *Muzeul* sunt restrânse, iar înzestrarea, cât mai grabnică a acestuia se impune. Preţioasele obiecte de însemnătate etnografică cari sunt o comoară a trecutului nostru şi tot atâtea mărturii ale unei vieţi sufleteşti bogate şi superioare, se părăginesc şi se pierd, sau sunt adunate cu mult zel de străinii cari au izvoare băneşti şi înţeleg deosebita lor importanţă. Această împrejurare trebue să fie un îndemn de jertfă pentru toţi cari pot aprecià necesitatea culturală a acestui aşezământ.

În preajma anului nou, apelăm la toţi spriginitorii operelor noastre de înaintare culturală, rugându-i să binevoiască a-şi rescumpărà cât mai mulţi felicitările de Anul nou în folosul *Muzeului.*

Numele donatorilor se vor publicà în ziare şi în revista poporală a „Asociaţiunii".

Sibiiu, în 10 Decemvrie 1907.

Iosif Sterca Şuluţu,
prezident.

Octavian Goga,
secretar.

Adaus la Nr. IV din „Transilvania“ a. 1904.

În „Pro memoria“ mea publicată în „Transilvania“ Nr. IV din August 1904 am zis: „Aaron-Vodă, dela care își trage originea Episcopul Aaron de Bistra, fratele străbunei mele și întreagă familia Aaroneștilor de Bistra, a fost fiul legiuit al Prințului Aaron, penzionarul Regelui Ferdinand I. care a trăit și a murit în Pojon. Dovezile le-am înșirat în studiul amintit.

Domnul Iorga ne spune în „Convorbiri Literare“ Nr. 2, anul 1905 pagina 115, că Aaron-Vodă a fost fiiul nerecunoscut al lui Alexandru Lăpușnean-Vodă. Motivul e, că, Aaron-Vodă îl numește pe Lăpușnean-Vodă: „părintele meu“, într'un document.

La aceasta eu am răspuns: „Numirea de părintele meu“, nu dovedește că i-ar fi fost *tată*, căci Domnitorii se numesc reciproc: *tată, frate* etc. Astfel numește și Românul, de regulă, pe un binefăcător al său: mi-a fost un adevărat părinte.

Domnul Iorga publică, spre bucuria mea, în „Neamul Românesc“, un interesant articol sub Nr. 47 a. 1906, prin care se dovedește ceeace eu afirmasem în „Pro memoria“ mea.

Iată documentul: „Elena, soția lui Mateiu Basarab, scrie bătrânului Craiu, Gheorge Rákoczy, prin care ajunsese la Domnie, acel, care zace acum în singurătatea de munte dela Arnota-Olteană (adecă Mateiu Basarab) numindu-l (pe Rákoczy) cu iubire: **„părinte“** și socotitor și învățător de toate lucrurile noastre, și iscălindu-se, ca **„fată a Măriei sale“.**

— Știm din istorie că doamna Elena n'a fost fata lui Rákoczy, ci că ea a fost sora savantului Udriște Herescu, renumită familie în Valachia. L-a numit pe Rákoczy „părinte“ și pe sine „fata Măriei sale“, pentrucă Domnitorii astfel se numesc; dar mai ales că le-a fost un binefăcător, precum reese din scrisoarea doamnei Elena.

Asemenea relațiuni vor fi existat și între Lăpușnean și Aaron-Vodă. Lăpușnean încă a fost un fiu nelegiuit al lui Bogdan, iar acesta a fost unicul fiu legiuit al lui Stefan cel mare, prin urmare Lăpușnean, după tată a fost frate cu Aaron din Pojon, dela altă mamă. Astfel este constatat mai presus de orice îndoială, că Lăpușnean a fost unchiul, iar nu tata lui Aaron-Vodă, și că Aaron-Vodă a fost strănepotul lui Stefan cel mare. Tot strănepotul lui Stefan cel mare ar fi fost Aaron-Vodă și în acel caz dacă el ar fi fost fiul lui Lăpușnean-Vodă.

Sibiiu, în Iunie 1907. **Iosif Sterca Șuluțu.**

Aviz.

Ca și în anii precedenți P. T. Domni directori ai despărțămintelor Asociațiunii sunt rugați:

*1. A îngriji să se încassese **taxele** dela membrii Asociațiunii, și până la 20 Ianuarie st. n. 1907 să se înainteze la cassa centrală,*

subtrăgând cele 20% ce compet despărțămintelor; în caz contrar, în jumătatea a doua a lunei Ianuarie, conform praxei din trecut și §-lui 41 lit. b) din Regulamentul afacerilor interne pentru despărțămintele Asociațiunii, taxele restante se vor încassa direct prin mandate poștale.

2. Domnii directori ai desp. sunt rugați mai departe a înaintà în decursul lunei Ianuarie 1908 ***raportul*** *despre activitatea despărțământului* ***în anul 1907*** *conform îndrumărilor din circular Nr. 1118 dela 20 Noemvrie 1907.*

Cărți primite gratuit pentru biblioteca „Asociațiunii".

— Notițe bibliografice. —

Herbert Spencer, Progresul, *legea și cauza lui,* trad. de Ghips. Biblioteca pentru toți, Nr. 267—268. Ediț. Librăriei Alcalay, București, 1907.

Dr. I. G. Sbiera, *Contribuiri pentru o istorie socială cetățenească, religionară-bisericească și culturală-literară a Românilor dela originea lor încoace până în Iulie 1504.* Vol. I., — cu 5 ilustrațiuni. — Cernăuț 1906. 1 vol. 8° mare, 815 pp. Prețul K 12.

Ioan Boroș, *Monografia parohiei românești unite din Timișoara,* Timișoara, 1907, 1 vol. 8° 80 pp.

Carmen Sylva, *Ullranda,* dramă în două acte trad. de A. Steiermann. Biblioteca pentru toți Nr. 275.

A. Vlăhuță, *România pitorească.* Bibl. pentru toți. Nr. 272—274.

Alex. Dumas-Fiul, *Dama cu Camelii,* roman trad. de Stelian Popescu. Biblioteca pentru toți Nr. 280—282.

Gr. M. Alexandrescu, *Poezii,* epistole, satire, fabule, epigrame, traduceri, cu o culegere asupra vieții și operilor poetului și însemnări de Em. Gârleanu. Biblioteca pentru toți, Nrii 295—298.

G. Lessing, *Minna von Barnhelm* sau *Noroc de soldat,* comedie în 5 acte, trad. de Traian G. Stoenescu și G. Chițeanu, București, 1907.

H. G. Lecca, *Cancer la inimă,* piesă în 3 acte. Edit. librăriei Sfetea, București 1907.

Angela D. Holban, *Oameni celebri din antichitate,* vol. I. Editura librăriei Sfetea, București 1907.

Biblioteca Centrală ROMÂNIA

1906, 100

Sumarul Transilvaniei (Analele). 1907

Pag.

Abrud-Câmpeni:
— procesul verbal al şedinţei comitet. cerc. din 8 Aprilie 1907, cu un raport despre starea Românilor „Dincolo de Arieş". 29
— procesul verbal al şed. comit. cerc. din 17 Iunie 1907 183
— procesul verbal al şed. comit. cerc. din 22 Iulie 1907 191
— procesul verbal al adunării cerc. din 28 Iulie 1907 191

Adunarea generală:
— Deciziune cu privire la propunerile făcute de domnii R. Raca şi I. Tatu în adunarea gener. trecută. 34
— convocarea adunării gener. şi programul ei 61
— raportul comitetului către adunarea gener. din Bistriţa 63
— membrii Asociaţiunii 66
— despărţămintele 67
— prelegerile 69
— agenturile 70
— bibliotecile poporale 70
— secţiunile Asociaţiunii 71
— publicaţiunile Asociaţiunii 72
— fonduri şi fundaţiuni 73
— averea Asociaţiunii 73
— şcoala civilă de fete 73
— biblioteca Asociaţiunii 74
— muzeul Asociaţiunii 77
— şedinţele comitetului central 77
— propunerile făcute de comit. adunării generale 78
— consemnarea membrilor decedaţi 79
— consemnarea nominală a membrilor secţiunilor 80
— conspectul nominal al membr. după despărţăminte 81—103
— conspectul sumar al membrilor Asociaţiunii 104
— prelegerile poporale ţinute în 1906 105
— lista bursierilor Asociaţiunii 108

Pag.
— raportul cassarului asupra socotelilor Asociaţiunii pe anul 1906 109
— raportul cassarului asupra budgetului Asociaţiunii pentru an. 1908 112
— încheierea conturilor pe anul 1906 115
— bilanţ la 31 Dec. 1906. 116—117
— venituri şi spese la 31 Dec. 1906 118—119
— evidenţa specială a fondurilor şi fundaţiunilor 120—127
— efectele fondului general 128—129
— efectele fondur. şi fundaţiunilor 150—132
— proiect de budget pe an. 1908 133—141
— raportul comitet. către adunarea generală din 1907 168
— discursul d-lui Andreiu Bârseanu, viceprezident al Asociaţiunii, rostit la deschiderea adunării generale din Bistriţa 193
— procesul verbal al şed. prime a adunării gener. din Bistriţa 207
— procesul verb. al şed. II a adunării gener. din Bistriţa 209
— delegaţii prezenţi la adunare 207
— raportul general 207
— alegerea comisiunilor 208
— propunerea desp. Beiuş 208
— telegramele de felicitare 209
— rapoartele comisiunilor 209
— membri noi 210
— alegerea comitetului central 210
— conferenţa d-lui Gr. Pletosu 211
— conferenţa d-lui O. Goga 211
— conferirea premiului Murăşianu 211
— procesele verbale ale adunării gen. au fost prezentate comitetului 212

Agnita:
— procesul verbal al şed. comitetului cerc. din 9 Sept. 1907 201
— procesul verbal al şed. comitetului cerc. din 9 Iunie 1907 201
— procesul verbal al şed. comitetului cerc. din 28 Aug. şi al adun. cerc. din 21 Sept. 1907 214

*

Pag.

Aiud-Teiuș:
— dl I. Maior, protopop, primește să organizeze un desp. nou în ținutul Aiud-Teiuș 201
— procesul verbal al adun. de organizare a desp. Aiud-Teiuș 213

Alba-Iulia:
— dir. desp. înaintează procesul verbal al șed. comitetului cerc. din 22 Decemvrie 1906. 22
— procesul verbal al șed. comitetului cerc. din 24 Iunie 1907 183

Albina, Sibiiu, înștiințează că face a treia emisiune de acții 25

Albrecht Samuel, Sibiiu, prezintă cont pentru repararea ferestrilor dela toate edificiile Asociațiunii 227

Babeș Vincențiu, membru pe viață al Asociațiunii a decedat 6

Banca comercială din Budapesta, filiala ei cu sediul în Sibiiu, donează Asociațiunii K 100 187

Beiuș:
— dir. desp. înaintează procesul verbal al șed. comit. cerc. din 1 Febr. 1907 16
— procesul verbal al șed. comitetului cerc. din 14 Martie 1907 în chestia înființării unei reuniuni de muzică 22
— procesul verbal al șed. comit. cerc. din 21 Aprilie 1907 29
— ministrul refuză de nou aprobarea statutelor reun. de muzică din Beiuș 189
— procesul verbal al șed. comitetului cerc. din 10 Iunie și al adun. cerc. din 26 Iunie 1907. 201
— reuniunea juridică instituită anume a decis să nu se mai adreseze o nouă moțiune pentru aprobarea statutelor reun. de muzică dela Beiuș 220

Belloescu Stroe, din Săcele, a dăruit K 1000 pentru masa studenților români din Cluj 227

Biblioteca Asociațiunii:
— cărți primite grat. pentru bibliotecă 60
— s'a comandat pentru biblioteca Asociațiunii anii II—III a revistei „Huszadik század“ și „A magyar nép művészete“ 205
— cărți primite grat. pentru bibliotecă 236

Pag.

Biblioteca poporală a Asociațiunii:
— se dau cărți pentru biblioteca popor. din Câmpuri-Surduc 5
— I. F. Negruțiu, Blaj, înaintează lucrarea sa despre „Nutrețul măestrit“ 12
— ediția I a publicațiunii „Despre începutul neamului românesc“ de Dr. Lupaș, s'a epuisat; se decide să se tipărească o nouă ediție 12
— hotărîrea comitetului central referitor la raportul dintre autor și Asociațiune, în ce privește lucrările, cari se publică în „Biblioteca poporală a Asociațiunii“ 12
— se dăruesc cărți pentru biblioteca școlară din Aciliu 12
— hotărîre de a se dărui cărți pentru o bibliotecă în comuna Barcan (Treiscaune) 12
— hotărîre de a se dărui cărți pentru o bibliotecă poporală în comuna Cuvești 13
— se dăruește soc. academice „Carmen Sylva“ din Graț, un ex. „Enciclopedia Română“ și alte cărți 13
— s'au dăruit cărți soc. acad. „Petru Maior“ în Budapesta 13
— se dăruesc cărți din Bibl. poporală „Reun. poporale de cetire și cânt“ din Satulnou-de-sus și Teuții-de-sus 25
— se dăruesc cărți pentru biblioteca poporală a agenturei din Nereu 31
— se dăruesc cărți „Reuniunii rom. de ajutor și cultură „Ulpia Traiană“ din Erie Pa 31
— se dăruesc cărți desp. Șimleu 34
— se cumpără 100 ex. din cartea „Vierul român“ de N. Iosif și 50 ex. „Curs de economie rațională“ de Iuliu Vuia, pentru a fi distribuite bibliotecilor poporale 35
— în desp. Brad sunt 7 bibliot. popor. 183
— se dăruesc cărți desp. Lipova 216
— se dăruesc cărți pentru biblioteca parohială din Sebeșul-mare 217
— se decide a se cumpără publicațiunea: Corpus nummorum Hungariae vol. II. 218
— se dăruesc cărți desp. Brad 225

Bihoreana, institut de credit, Oradeamare, înștiințează că face o nouă emisiune de acții 26

Pag.

Biroul Asociaţiunii:
— Aviz pentru încassarea taxelor restante în 1907 şi pentru înaintarea raportului despre activitatea despărţămintelor în 1907 235

Bistriţa:
— procesul verbal al şed. com. cerc. din 18 Oct., 10 şi 20 Nov. 1906 7
— procesul verbal al adunării cerc. din 11 Noemvrie 1906 7
— proces verbal al adunării cerc. din 11 Iunie 1907 33
— procesul verbal al şed. comitetului cerc. din 2 Iulie 1907 183

Blaj:
— procesul verbal al şed. comitetului cerc. din 22 Ian. 1907 16
— procesul verbal al şed. comitetului cerc. din 35 Martie 1907 22
procesul verbal al adunării cerc. din 1 Sept. şi al şed. comitet. cerc. din 11 Noemvrie 1907 221

Boieriu George, din Vad (fundaţiunea), distribuirea stipendiului de K 200 3
— s'a distribuit stipendiul de K 200 din fund. Boieriu 225

Bocşa, dl Dr. Aurel Oprea, dir. desp. îşi prezintă dimisia 16
— procesul verbal al adunării cerc. din 8 Sept. 1907 214

Brad:
— procesul verbal al şed. comitetului cerc. din 24 Ianuarie 1907 8
— procesul verbal al adunării cerc. din 21 Iulie 1907 183
— procesul verbal al şed. comitetului cerc. din 23 Iunie 1907 183
— procesul verbal al şed. comitetului cerc. din 30 Sept. 1907 214
— procesul verbal al şed. comitetului cerc. din 27 Oct. 1907 225

Bran:
— dir. despărţ. prezintă proiectul de budget al desp. pe anul 1907 8
— dir. desp. scrie în chestia prelegerilor şi a înfiinţării unei tovărăşii pentru valorizarea laptelui şi a poamelor 17
— dl V. C. Osvadă raportează că a ţinut sfătuirea cu fruntaşii din Bran pentru înfiinţarea unei tovărăşii în scopul valorizării laptelui şi a poamelor 30

Braşov:
— procesul verbal al şed. comitetului cerc. din 2/15 Noemvrie 1906 4
— procesul verbal al şed. comitetului cerc. din 20 Dec. 1906 8
— procesul verbal al şed. comitetului cerc. din 10/23 Ianuarie 1907 8
— procesul verbal al şed. comitetului cerc. din 22 Martie 1907 29
— procesul verbal al şed. comitetului cerc. din 15 Iunie şi 2 Iulie, cum şi al adun. cerc. din 24 Iunie 1907 183
— procesul verbal al şed. comitetului cerc. din 29 Maiu 1907 183
— prelegeri ţinute şi înfiinţarea de agenturi în desp. Braşov 189
— procesul verbal al şed. comitetului cerc. din 16 Octomvrie 1907 221

Caloriferul Asociaţiunii: se angajază un focar la calorifer 5
— finalizarea chestiei caloriferului 20
— propunere pentru renovarea caloriferului 191
— raportul comisiei despre executarea lucrărilor 206
— comisia a controlat reconstruirea caloriferului 218

Canalizare, magistratul oraşului trimite o coală de fasionare în scopul canalizării 192

Caransebeş: s'au luat măsuri pentru reorganizarea desp. şi pentru o nouă arondare a lui 8—9
— procesul verbal al adunării de constituire din 4 Iulie 1907 şi procesul verbal al şedinţei comitetului cerc. din aceaş zi 184

Cassa Asociaţiunii: comisia financiară a scontrat cassa la 1 Ian. 1907 15
— se fac unele modificări ale „Regulamentului de cassă“ 27
— cassarul prezintă socotelile fondurilor şi fundaţiunilor pe an. 1906 32
— cassarul prezintă proiectul de budget al Asociaţiunii pe 1908 182
— Comisiunea financiară a examinat socotelile Asociaţiunii pe 1906 şi budgetul pe 1908 190

Pag.

Centrala tovărăşiilor săteşti: propunerea dlui V. C. Osvadă pentru înfiinţarea unei astfel de centrale 30

Cetăţian Marcu, subjude reg. în penz. membru pe viaţă al Asoc., Reghin, a decedat 2

Chiffa Emil A., Bistriţa, dărueşte pentru bibliotecele din despărţăminte 25 ex. ale vol. de poezii întitulat „Din primăvara vieţii“ 25

Chiorniţă Nicolae, Cuciulata, despărţ. Braşov transpune Asoc. K 100 din lăsământul fer. N. Chiorniţa 223

Cianul-mare, preotul reformat din Cian cere ajutor pentru un internat de copii 192

Cluj: dir. desp. cere să i-se cumpere mai multe exemplare din „Călindarul dela Cluj“ 4

— dir. desp. transpune disertaţiunile stud. universitari cari au beneficiat de masa studenţilor academici 190

— procesul verbal al adunării cerc. din 11 Aug. 1907 191

— dir. desp. donează 3 ex. din Nrii 13—14 ai Bibl. desp. 191

— procesul verbal al adunării cerc. din 18 Aug. 1907 202

— procesul verbal al şed. comitetului cerc. din 2 Sept. 1907 214

— procesul verbal al şed. comitetului cerc. din 29 Septemvrie 1907 şi un preliminar de cheltuieli pentru repararea caselor Petran 221

Cociorva Georgiu, Bobota, cere un ajutor pentru fiul său 120

Cohalm, dir. desp. înaintează proces verbal al adunării cercuale din 15/28 Aug. 1906. 9

Comitetul central, proces verb. al şed. din 3 Ian. 1907 2

— proces verb. al şed. din 7 Febr. 1907 6

— proces verb. al şed. din 7 Mart. 1907 15

— proces verbal al şed. comitet. din 4 Aprilie 1907 21

— proces verb. al şed. din 23 Maiu 1907 28

— proc. verb. al şed. din 17 Iun. 1907 33

— proces verb. al şed. din 31 Iulie — 1 Aug. 1907 180

— proces verbal al şed. din 24—26 Aug. 1907 188

— proces verb. al şed. din 12 Sept. 1907 200

Pag.

— proces verb. al şed. din 17 Oct. 1907 211

— proces verb. al şed. din 30 Noemvrie 1907 219

— proces verb. al şed. din 14 Dec. 1907 225

Crişana, soc. de econ., Brad, cere să subscrie şi Asociaţiunea din noua emisiune 227

Diaconovich, Dr. C., Bucureşti, a dăruit cărţi 31

Deva, dir. desp. înaintează proces. verb. al şed. comitet. cerc. din 26 Ian. a. c. 22

— proces verb. al şed. comitet. cerc. din 23 Aug. 1907 202

— proces verb. al adunării cerc. din 11 Sept. 1907 214

Dicio-Sân-Mărtin:

— proces verb. al şed. comitet. cerc. din 25 Maiu 1907 33

— proces verb. al adunării cerc. din 14 Iulie 1907 215

Dicţionarul geografic 207

Dima George, Braşov, donează Asociaţiunii publicaţiunile sale muzicale 186

Din despărţăminte: Au prezentat raport despre activitatea lor în 1906 următoarele despărţăminte:

— Abrud-Câmpeni 7

— Sătmar-Ugocia 10

— Dobra 17

— Mociu 18

— Brad, Bran, Braşov, Caransebeş, Haţeg, Orăştie, Oraviţa, Săliste, Sibiiu, Torac, Zărneşti 30

— Mediaş 33

— Abrud-Câmpeni 36

— Brad 39

— Bran 40

— Braşov 42

— Caransebeş 45

— Haţeg 46

— Mediaş 46

— Orăştie 46

— Sibiiu 49

— Torac 51

— Zernesti 52

— Agnita 228

Dobra:

— dir. desp. înaintează proces verb. al şed. comitet. cerc. din 24 Febr. 1907 23

Dragoş, Dr. Teofil, Baia-mare, doreşte să achite restul din taxa de membru fundator al Asoc. 25

Pag.

Expoziţiunea generală română:
— Anunţ 53
— Recompensele acordate expozanţilor şi colaboratorilor 54—59
Filep George (fundaţiunea):
— Curtea de apel din Debreţin îndrumă la o nouă desbatere a moştenirii rămase dela G. Filep 28
Frâncu, Andreiu, prezident de secţie la la curie, membru fundator al Asoc. a decedat 15
Fondul cultural:
— Auraria, Abrud, a dăruit fondului cultural K 30·— 181
Goga Octavian, secretar literar al Asoc. cere concediu 187
Haţeg:
— proces verb. al şed. comitet. cerc. din 24 Iunie şi cel al comitet. cerc. din 17 Iulie a c. 184
— proces verb. al adunării cerc. din 11 Aug. 1907 202
— proces verb. al şed. comit. cerc. din 31 Aug. 1907 215
— proces verb. al şed. comitet. cerc. din 23 Martie 1907 29
Halmagiu:
— proces verb. al adunării de constituire dela 22 Aug. 1907 215
Hida-Huedin:
— proces verb. al adunării cerc. din 28 Iulie 1907 202
Illés, Ferencz, Sibiiu, prezintă cont pentru lucrări la casa de chirie Nr. 8 224
Internatul de băieţi, vicecomitele comitatului Sibiiu a dat concesiune pentru colectă pe seama internatului 19
— „Albina" a votat pentru internatul de băeţi K 1000·— 24
— Ministrul de interne nu permite să se facă colecte pentru Internatul de băeţi 28
Iosof Ioan, Tilişca, a donat Asoc. K 769·32 217
Lipova:
— proces verb. al adunării cerc. din 30 Iun. 1907 184
— proces verb. al adunării cerc. din 21 Iulie 1907 203
— proces verb. al adunării cerc. extraordinare din 15 Sept. 1907 215
Maier, Ioan, proprietar, Topliţa-română, membru pe viaţă al Asoc., a decedat 181

Pag.

Mărcile culturale: raport că din mărcile culturale a incurs până în 7 Februarie K 636·50 13
Marcu, Dr. Isidor, Blaj, cere să cumpere Asoc. un număr mai mare din broşura „Alcoolismul" 223
Mediaş: dir. desp. înaintează procesele verb. ale şedinţelor comit cerc. din 31 Maiu, 18 Iulie şi 11 Aug. 1906 9
— procesul verbal al adunării cerc. din 2 Sept 1906 9
— raportul despre activitatea despărţământului în 1906 33
— procesul verbal al şed. comitetului cerc. din 29 Dec. 1906 33
Membri fundatori noi s'au înscris domnii:
— Mihail Popovici, Braşov 5
— Dr. Nicolae Ciaclan, medic, Pecica 20
— Ioan P. Hanciu, Sălişte 181
— Dr. Iulius Muresianu c. şi r. medic colonel în retragere, Braşov 181
— Dr. Iuliu cav. de Puşcariu, Bran 206
— Dr. Gavril Tripon, Bistriţa 218
— Ilarion Pahone, consilier militar, Bistriţa 218
— Gavril Vârtic, jude reg. în penz., Bistriţa 218
— Dr. Vasile Pahone, adv., Bistriţa 218
— Alexandru Nemeş, jude reg. Gherla 218
— „Coroana", Bistriţa 218
Membri pe viaţă noi s'au înscris domnii:
— George Chelariu, prof. în Braşov 13
— George Filep, Santău 27
— Ioan Filep, Santău 27
— Preda Sabina, soţie de adv., Câmpeni 32
— Maria Valtner n. Cosma, Beiuş 181
— Emil Bogdan, dir., Comloşul-mare 181
— Dr. Dionisiu Login, adv., Bistriţa 218
— Nicolae Tincu, preot, Ghirolt 218
— Ioan Cheresteş, preot, V.-Sântioana 218
— Demetriu Coroian, protopop, Santău 218
— Dr. Coriolan Steer, adv., Tăşnad 218
— Ioan Trufaş, preot, Achis 218
— George Sida, Budapesta 218
— Ioan Georgiu, canonic, Gherla 218
— Ioan Welle, protopop, Dej 218
— Ioan Hosszu, proprietar, Gherla 218
— Alexandru Niculescu, paroh, Meşterhaza 218
— Iulian Martian, căpitan în penz., Năsăud 218
— Gavril Scridon, profesor, Năsăud 218

Pag.

— Ciril Deac, vicar, Năsăud 218
Membri ordinari noi: 5, 20, 27, 32, 188, 192, 206, 210, 218, 224, 228
Mercurea: dir. desp. înaintează procesul verbal al șed. comitet. cerc. din 22 Ianuarie 1907 9
— procesul verbal al șed. comitetului cerc. din 24 Aprilie 1907 33
Mircan Radu, Turcheș, cere ajutor, pentru a asculta un curs de economie de 2 ani la Kecskemét 190
Mociu:
— dir. desp. transpune procesul verbal al șed. comitetului cercual din 7 Februarie 1906 18
— procesul verbal al adun. cerc. din 30 Iunie 1907 206
— dl Dr. Victor Moldovan, noul dir. al despărț. scrie că nu poate primi acest post 226
Moga Ana, se roagă a i se lăsa chiria în condițiile de până acum 32
Mocsonyi Alexandru, Birchiș, confirmă primirea diplomei de membru onorar al Asociațiunii 6
Murășanul, institut de credit în M.-Radna
— Asoc. subscrie o acție din emisiunea a II-a a acestui institut 190
Mureșianu, Andreiu, publicațiunile întrate la premiul Mureșianu de K 300 4
— Distribuirea premiului 211
Muzeul Asociațiunii, Biroul de electricitate, Sibiiu, prezintă preliminar de K 145·02 pentru instalațiunea electrică în Muzeu 4
— Țăranul I. Coltea din Șona îmbie spre cumpărare pentru Muzeu un model de moară lucrat de dânsul 5, 13
— Custodele Muzeului cere să se repareze mobiliarul casei țărănești și să se procure mobiliar pentru biroul custodelui 5
— Se prezentă socoteala definitivă referitor la depărtarea valului și zidului din parcul *Soldiș* și la lucrările îndeplinite în parc de „Reuniunea de înfrumsețare“ 5
— Raport că din răscumpărarea felicitărilor de anul nou a încurs în folosul Muzeului K 692·— 13
— Custodele Muzeului se autorisează ca se inziste pe lângă comit. paroh. din Ocolișul-mare, să cedeze Muzeului toate părțile mai importante ale bisericii ce se dărîmă 13
— Reuniunea „Transilvania“, soc. română de ajutor in South-Sharon, P. A. în caz de desființare va lăsă steagurile sale Muzeului Asoc. 13
— Se prezintă lista obiectelor adunate pentru Muzeu în anul 1906 prin d-na Maria Cosma 14
— Socoteala finală a ing. I. Schuschnig pentru supraveghiarea lucrărilor de zidire a Muzeului și Casei de chirie 14
— „Albina“, Sibiiu, a votat pentru Muzeu K 1000·— 24
— Institutul „Aurora“, Năsăud, a votat pentru Muzeu K 100·— 25
— Casina română din Brașov donează Muzeului un tablou istoric 25
— „Avrigeana“ institut de credit, Avrig a dăruit Muzeului K 10·— 31
— Lupu, Alex. colonel i. p., Viena, a dăruit Muzeului K 20·— 31
— Se stabilește suma de K 290 pentru folosirea salei festive de către Reuniunea de muzică din loc 32
— A. Förstel, Sibiiu, prezintă preliminar pentru îngrijirea grădinei din curtea Muzeului și a școalei 32
— propunerea dlui R. Raca de a se colectă țesături pe sama Muzeului 34
— „Economia“ institut de credit, Cohalm, dăruește Muzeului K 50·— 35
— Nicolau Chiorniță, Cuciulata a lăsat Muzeului K 100.— 181
— Un vizitator a dăruit pe sama Muzeului K 946·— 190
— Otto cav. de Flondor a dăruit Muzeului K 100·— 190
— S'au colaudat ultimile lucrări la edificiul Muzeului și casei de chirie 190
— Obiecte cumpărate pentru Muzeu de dl secretar Oct. Tăslăuanu 190
— dl Eugen Pipoș, Sibiiu, dăruește obiecte pentru Muzeu 205
— S'au procurat diferite obiecte pentru Muzeu 218
— *Gottschling, W.*, Sibiiu, prezintă cont pentru rechizite de stâns focul ce a furnizat Asociațiunii 223
— *Rutscher, Iosif*, prezintă cont pentru reparări la scena din sala festivă 223

Pag.

— S'au primit mai multe donațiuni de obiecte pe sama Muzeului 224
— Apel pentru rescumpărarea felicitărilor de anul nou în folosul Muzeului 234

Năsăud:
— Proces verb. al șed. comitet. cerc. din 24 Aug. 1907 215
— Proces verb. al adunării cerc. din 25 Aug. 1907 216

Negruțiu, I. F., Blaj, trimite lucrarea sa „Nutrețul măiestrit" pentru a se publică în Bibliot. popor. a Asoc. 12

Nichita, Dr. Ioan, (fundațiunea), comitetul fundațional al acestei fundațiuni înaintează proces verb. al șed. din 18 Oct. 1906, referitor la distribuirea ajutoarelor și suma încassată pentru casa vândută domnului Dr. C. Meseșianu 6
— *„Silvania"*, Șimleu, extrasul contului-curent al fundațiunii Dr. I. Nichita la finea anului 1906 6
— acțiunea pornită împotriva Asociaț. pentru apanajul lunar de K 160·— de către dl A. Nichita, a fost respinsă 16
— Dir. financiară respinge recursul Asoc. de a se șterge taxa de moștenire în suma de K 3751 273
— S'au subscris acțiuni din emisiunea nouă dela „Albina" și „Bihoreana" în contul fund. Nichita 213
— Distribuirea ajutoarelor din fundaț. Dr. I. Nichita 220

Novac, Dr. Aurel, adv., Biserica-albă, dăruește 50 ex. din publicațiunea „Pentru copiii cei buni" de d-na Augusta Rubenescu 217

Olteanu, Ioan (fundațiunea), ministrul de culte înapoiază literile fundaționale ale acestei fund. 15
— S'au vândut efecte române ale acestei fundațiuni 26
— Se prezintă literele fund. ale fundațiunii I. Olteanu 187
— S'au vândut fonciare române și s'a cumpărat efecte ungare 224

Orade:
— Proces verb. al șed. comitet. cerc. din 25 Iulie 1907 192
— Proces verbal al adunării cerc. din 8 Sept. 1907 221

Pag.

— Proces verb. al șed. comitet. cerc. din 31 Oct. 1907 222

Orăștie, dir. desp. înaintează proces verb. al șed. comit. cerc. din 3/16 Febr. 1907. 19
— Proces verb. al adunării cerc. din 28 Iulie 1907 203

Oravița, proces verb. al șed. comit. cerc. din 24 Ian. 1907 9
— Proces verb. al șed. comitet. cerc. din 15 Aug. 1907 203
— Proces verb. al adun. cerc. din 22 Sept. 1907 216
— Proces verb. al șed. comitet. cerc. din 19 Oct. 1907 222
— Proces verb. al adunării cerc. din 15 Sept. 1907 215
— Proces verb. al adun. cerc. din 15 Sept. și al șed. comitet. cerc. din 26 Sept. 1907 222

Osvadă, V. C., Hunedoara, dăruește cărți și cere ca comitetul să cumpere mai multe exemplare din „Legea tovărășiilor" 223

Păltinean, Grig. A., Țânțari, cere ajutor pentru un fiu al său 186

Panciova:
— Proces verb. al șed. comitet. cerc. din 21 Iunie 1907 184
— Proces verb. al adun. cerc. din 19 Aug. 1907 203

Pop de Băsești, Alexandru, jude de tablă î. p., membru pe viață al Asoc., a decedat 225

Papiu Ioan, protopresbiter, membru pe viață al Asociațiunii a decedat 211

Paușalul biroului: socoteala paușalului pe anul 1906 a fost revizuită și aprobată 14

Petran Ioan (fundațiunea), distribuirea celor 6 stipendii de câte K 300 din această fundație 2—3
— Pintye Iosif, cere stipendii pentru fii săi 6
— Dr. R. Boilă, advocat, Dicio-Sân-Mărtin, cere K 5000 despăgubire pentru d-na Zagoni n. Maria Pintea 22
— se decide a se reclamă 54 acții „Economul" din emisiunea III pentru fund. I. Petran 27
— proiectele pentru parcelarea grădinii aparținătoare fundațiunii 188

Pag.

— chestia îngrijirii mormântului fundatorului I. Petran și a soției sale 188
— Tit L. Crișan, justifică sporul în studii 189
— dir. desp. Cluj prezintă extrasul de cont curent al realităților fund. încheiat la 10 Aug. 1907 190
— dl Dr. A. Frâncu, Cluj, înaintează raport despre administrarea realităților Petran în anul trecut 200
— raport în chestia îngrijirii mormântului fund. I. Petran 213
— se comunică direct. despărțăm. Cluj planurile de parcelare ale grădinei Petran 213
— bursierul O. Soră cere și pe viitor bursa din fund. I. Petran 213
— dir. desp. Cluj a luat în primire dela „Economul" realitățile Petran 214
— Enea Muntean, stud. în drept, cere să fie primit în internatul Petran 217
— preliminar pentru repararea caselor Petran 221
— s'a distribuit stipendiul vacant de K 300 din fund. Petran 225
Pipoș Petru, jude de tablă în penziune, membru pe viață al Asociațiunii, a decedat 188
Popp Constantin, Sibiiu, cere să i se cumpere exemplare din cartea sa „Băncile române din Transilvania și Ungaria". 5
Pop Leontin, jude de tribunal în penz., Cluj,a decedat 21
Pop-Reteganul, Ioan, comitetul central votează văduvei fer. I. P. Reteganu K 200 pentru 7 povești poporale 25
Pop Teodor, prot., Ortelec, a decedat 21
Prelegerile poporale în despărțăminte:
— despărțămintele cari au primit ajutor pentru prelegeri în 1906 7
— circulara în chestia prelegerilor din 1907 7
— despărțămintele cari au trimis programul prelegerilor pentru anul 1907 7
— desp. Bistrița înaintează programul preleg. popor. pe anul 1907 7—8
— desp. Brașov, program despre ținerea prelegerilor și despre abonarea foilor de către agenturi, cum și pentru distribuirea de semințe membrilor agenturilor 8

Pag.

— desp. Mercurea, program pentru ținerea prelegerilor și înființarea de agenturi și biblioteci popor. 9
— desp. Oravița a decis să distribue semințe de zarzavaturi economilor din Maidan și Greovat 10
— desp. Oravița raport despre ținerea prelegerilor în an. 1906 10
— desp. Sebeș decide ținerea de prelegeri economice 10, 11
— desp. Sebeș, activitatea agenturilor din despărț. 10
— desp. Beiuș scrie în chestia prelegerilor popor. și a prelegerilor pentru ucenicii de meseriași și negustători 16
— despărț. Bran cere un conferențiar economic 16
— despărț. Orăștie va aranjà prelegeri poporale 19
— dl V. Pop, întreabă că prelegerile popor. trebue anunțate 19
— dir. desp. Bran scrie în chestia prelegerilor popor. și a unor tovărășii ce ar fi să se înființeze acolo. 17
— dir. desp. Dobra transpune raport despre prelegerile popor. în 1906 17
— desp. Mociu cere conferențiari 18
— dir. desp. Blaj transpune programul prelegerilor din a. c. 22
— dispoziții pentru ținerea prelegerilor în desp. Deva 22
— prelegeri în desp. Sibiiu 23
— angajarea conferențiarilor în desp. Simleu 24
— programul prelegerilor în despărț. Abrud-Câmpeni 29
— programul prelegerilor poporale în desp. Brașov 29
— dispoziții pentru prelegeri în desp. Hațeg 29
— dispoziții pentru prelegeri în desp. Dicio-Sân-Mărtin 33
— prelegerile ținute în desp. Mercurea 33
— programul prelegerilor în despărț. Simleu 34
— decisiune ca desp. lipsite de conferențiari să trimită pe cheltuiala lor preoți și învățători la cursuri economice și să ajute și comitetul central din suma pentru prelegeri 34
— raport despre prelegeri din despărțământul Blaj 183

Pag.

— prelegerile din desp. Brad 183
— prelegeri în desp. Haţeg 184
— prelegeri popor. în desp. Şimleu 185
— prelegeri în desp. Şimleu 189
— prelegeri ţinute în desp. Agnita 201
— înfiinţarea de agenturi şi biblioteci popor. în desp. Agnita 201
— prelegeri în desp. Deva 202
— prelegeri, agenturi şi biblioteci în desp. Haţeg 202
— prelegeri şi bibliotecă poporală în desp. Hida-Huedin 202
— prelegeri popor. în desp. Orăştie 203
— prelegeri în desp. Turda 204
— prelegeri, biblioteci şi agenturi în desp. Zerneşti 205
— prelegeri popor. în desp. Braşov 221
— prelegeri popor. în desp. Blaj 221
— prelegeri în desp. Orade 222
— prelegeri în desp. Oraviţa 222
— prelegeri în desp. Şimleu 222
— prelegeri în desp. Oşorheiu 222
— prelegeri cu adulţii în desp. Brad 226
— prelegeri în desp. Sibiiu 226
— prelegeri, agenturi şi biblioteci în desp. Agnita 229
— circulara comitetului centr. pentru aranjarea prelegerilor în an. 1908 232

Publicaţiunile culturale ale Asociaţiunii: Suma de K 1600·— spre acest scop se ridică la K 2000 anual 227

Reghin:
— proces verb. al adun. cerc. din 28 Aug. 1907 216

Reuniunea de muzică, din Sibiiu, oferă K 240·— pe an pentru folosirea salei fest. 32

Rociu, Ioan, Sibiiu, cere să i-se ridice retribuţia la K 80·— lunar 31

Românii de dincolo de Arieş:
— Consistorul gr.-cat., Blaj, a făcut dispoziţiile trebuincioase ca sinodul protop. din Roşia să se ocupe de chestia îmbunătăţirii situaţiei Românilor din aceea regiune 34

Rusu Ioan (fundaţiunea):
— Literele fund. ale fundaţiunii au fost aprobate de ministru 21
— Văduva fundatorului cere libelul de depuneri dela „Crişana“ 21
— Văduva fundatorului cere să i-se trimită spre păstrare libelul de depunere dela „Crişana“ 28

Pag.

— oficiul de dare din loc cere K 5·20 pedeapsă pentru un recurs 189
— „Crişana“ cere să se subscrie şi pentru fundaţiune acţii din noua emisiune a ei 227

Sălişte:
— proces verb. al şed. comitet. cerc. din 7 Aug. şi al adunării cerc. din 11 Aug. 1907 206

Sân-Micläuşul-mare:
— proces verb. al şed. comitet. cerc. din 24 Iulie 1907 203
— proces verb. al şed. comitet. cerc. din 24 Iunie, 18 Iulie şi 18 Sept. şi al adun. cerc. din 29 Aug. 1907 204
— proces verb. al adun. cerc. din 2 Aug. 1907 216

Sătmar-Ugocia, dir. raportează despre activitatea desp. în 1906, despre agenturi, biblioteci şi despre o nouă arondare a desp. 10
— dir. înştiinţează că adunarea cerc. se va ţinea în Monora 185
— proces verb. al adun. cerc. din 11 Aug. 1907 222

Sbiera, Dr. I. G., Cernăuţi, dăruieşte un ex. al publicaţiunii „Contribuiri pentru o istorie....“ 190

Schiopticoane şi diapozitive, Aurel Ciortea Braşov, cere autorizarea comitet. centr. să cumpere diapozitive 4
— dl Aurel Ciortea prezintă inventar despre schiopticoanele Asoc. şi propune a se procura diapozitive 223

Şcoala civilă de fete a Asociaţiuuii: prezidentul Asoc. raportează că a vizitat şcoala şi internatul 2
— procesul verbal al conferenţei profesorale din 1 Ian. 1907 11
— s'a introdus în serviciul şcoalei domnişoara Ana Ferenţiu 11
— se achită un cont firmei I. W. Elges din loc, pentru paturi pe seama internatului 13
— se prezintă inventarul şcoalei civile de fete cu finea an. 1906 14
— direct. şcoalei a comandat 5 table mari de scris 19
— dir. şcoalei prezintă socotelile despre spesele particulare ale elevelor pe anul şcol. 1905/6 20
— procesul verbal al conf. corp. prof. din 24 Aprilie 1907 30

Pag.

— dl profesor V. Păcală cere să fie numit definitiv în postul ce-l ocupă 31
— dir. prezintă petiția elevei Olivia Sârbu pentru a fi scutită de didactru 31
— d-șoara directoară propune să se dee un onorar d-șoarei guvernante și bonelor 31
— procesul verbal al confer. corpului profesoral din 21 Maiu 1907 34
— s'a stabilit lista manualelor de școală 34
— dl Dr. I. Borcia a fost primit la fond. penzie al statului 34
— s'a statorit programul examenelor 34
— excurs. elevelor la Turnul-Roșu 34
— eleva Letiția Piso se scutește de didactru 35
— Iosif Marcu, prezintă chitanță despre K 19·40 pentru reparaturi la internat 35
— cassarul prezentează socotelile școalei pe 1906 și budgetul pe 1908 182
— Dr. M. E. Cristea raportează despre examenele școalei civ. de fete în 1907 182
procesul verbal al confer. corp. prof. din 1 Iulie 1907 182
— d-șoara Delia Olariu, cere să fie aplicată ca profesoară de pian 182
— dl Aug. Bena este angajat pentru orele de muzică vocală 182
— eleva Elena Pinciu este absolvată de plătirea taxei școlare pe 1906/7 182
— d-șoara Ana Ferențiu se institue de profesoară în mod provizor 182
— Pop David, Herman, cere ca fiica sa să fie primită bursieră în internatul Asociațiunii 186
— Gustav Maetz prezintă preliminar pentru parchetarea coridorului în etagiul I la internat 187
— Emil Petruțiu, prezintă 2 preliminare pentru lucrari la școală 187
— procesul verbal al confer. corpului profesoral din 1 Iunie 1907 (revizia făcută prin comisarul ministerial A. Kosa) 189
— d-șoara Ana Ferențiu cere concediu din cauză de boală 189
— Joko Sándor și Joko Ferencz prezintă chitanță pentru lucrări săvârșite la școală 192
— ministrul de culte refuză cererea comitetului central ca studiul limbei

Pag.

maghiare să fie facultativ pentru elevele din România 205
— cererea d-nei Raveca Bârsan pentruca fiica sa să fie primită ca semibursieră în internat 205
— O. Schott, Sibiiu, prezintă cont pentru lucrări la edificiul școalei 205
— Emil Petruțiu prezintă cont pentru lucrări la internatul școalei 205
— d-șoara Eufemia Catona a fost angajată guvernantă în internatul Asociațiunii 217
— dl Aur. Bratu a fost angajat profesor cu oara la școală 217
— procesul verbal al confer. profesorilor din 8 Oct. 1907 220
— se aprobă socotelile școalei civile pe 1906 și proiectul de buget pe 1908 224
— procesul verbal al confer profesorilor din 29 Noemvrie 1907 226
— se urcă salarele guvernantelor și a bonei 226
— se asemnează cuincuenalul dlor profesori Dr. I. Borcia și V. Păcală 227
Sebeș, dir. desp. transpune:
— procesele verb. ale șed. comit. cerc. din 28 Aug., 20 Oct. și 12 Nov. 1906 și al adun. cercuale din 4 Noemvrie 1906 10, 11
Secțiunile științifice-literare, proc. verb. al șed. secțiunii istorice din 29 Septemvrie 1906 1
— constituirea secțiunii istorice 1
— referentul secț. istor. va pregăti o broșură pentru „Biblioteca popor." cu titlul „Despre inceputul neamului românesc 2
— Convocarea ședinței plenare a secțiunilor 59
— raportul secretarului literar către ședința plenară a secțiunilor 142—148
— ordinea de zi pentru șed. plenară 148
— raportul secț. literare 149—150
— raportul secț. istorice 156
— raportul secț. științifice 158
— raportul secț. școlare 159
— raportul secț. economice 160—179
— procesul verbal al șed. secț. istorice din 14 Dec. 1906, cel din 30 Maiu și cel din 14 Iulie 1907 165—177
— procesul verbal al șed. secț. științifice din 14 Iulie 1907 167—177

Pag.

— procesul verbal al şed. secţ. şcolare din 14 Iulie 1907 169
— procesul verbal al şed. secţ. economice din 14 Iulie 1907 170
— raportul d-lui Sim. Stoica referitor la progresele şi aparițiunile higienice din timpul mai apropiat 171
— raportul dlui Dr. I. Radu despre preleg. popor. din desp. Brad 172
— raportul dlui Dr. A. Cheţianu despre preleg. din desp. Blaj 175
— procesul verbal al şed. plenare a secţiunilor din 14 şi 15 Iulie 1907 176
— membri prezenţi la şed. plenară 176
— raportul secretar. liter. despre activitatea secţiunilor 177
— şed. plenară decide a se face consemnarea alfabetică a comunelor românești sau locuite de Români 177
— şed. plenară decide să se provadă în budget o sumă pentru adunarea de documente istorice 177
— se aleg membri coresp. în secţiunea istor. d-nii Sever Secula şi Iulian Marţian 177
— se decide a se cumpără plăci pentru schiopticoane de K 300 177
— se decide a se face de nou o revizie radicală operatelor „Locuinţa“ şi „Cartea de bucate“ ale d-lui Dr. St. Erdélyi 178
— decisiune în chestia scrierii biograf. bărbaţilor nostri distinşi 178
— membrii secţiunilor se angajază a colaborà la foaia Asoc. 178 - 179
— deciziune ca numărul membr. corespondenţi să nu fie mai mare de 5 178
— fiecare secţiune va pregăti cel puţin o broşură pe seama bibl. pop. 178
— Dr. I. Raţiu va pregăti lucrarea „Viaţa şi lucrările lui A. Papiu Ilarian“ 178
— lucrarea „Datorinţele părinţilor către fii“ de I. Bota nu se recomandă spre publicare 178
— publicarea „Cărţii pentru tineret“ se amână 179
— se decide publicarea unei biblioteci pentru tineret 179
— dl Gr. Pletosu va ţineà o conferenţă cu ocazia adun. gener. dela Bistriţa 179
— se propune votarea sumei de K 2000 pentru prelegeri şi pe an. 1908 179

Pag.

— chestia ajutor. Românilor din Munţii apuseni 179
— centrala tovărăşiilor nu poate fi sprijinită de Asoc. 179
— se recomandă înfiinţarea însoţirilor culturale şi economice 179
— manuscrisul „Cartea de bucate“ de I. F. Negruţiu se trimite spre cenzurare 179
— membrii I. Preda şi Tr. Barzu vor pregăti câte o prelegere economică de model 179
— cărţile economice ce le pregăteşte secţiunea economică 179
— publicaţiunile Asoc. să se trimită membrilor din secţiuni 180
— premiul Murăşianu se votează d-lui I. Agârbicianu şi Z. Bârseanu 180
— cărţi recomandate spre cumpărare 180
— dreptul de editură a rev. „Ţara Noastră“ trece la dl O. Goga 180
— în „Transilvania“ se va publicà şi material literar-ştiinţific 180
— proc. verbal al şed. plenare a secţiunilor a fost prezentat comitetului central 185
— secţiunea economică raportează în chestia înfiinţării unei centrale pentru tovărăşiile săteşti 191
— procesul verbal al şed. secţ. istor. din 16 Sept. 1907 207
— procesul verbal al şed. festive a secţ. Asoc. ţinute în Bistriţa 211
— dl Dr. I. Olariu, Caransebeş, îşi prezintă dimisia din secţiunea şcolară a Asoc. 217

„*Sentinela*“, inst. de credit, Satul-nou, înştiinţează că face o nouă emisiune de acţii 26

Sibiiu, dir. desp. transpune:
— procesul verbal al şed. comitetului cerc. din 6/19 Nov. 1906 23
— procesul verbal al adunării cerc. din 9 Dec. 1906 23
— procesul verbal al şed. comitetului cerc. din 15 Ian. 1907 23
— procesul verbal al şed. comitetului cerc. din 26 Sept. şi al adun. cerc. din 20 Oct. 1907 226

Sift Elena, îngrijitoarea casinei şi curţii Muzeului cere urcarea simbriei 187

Pag.

Sighișoara, căpitanul de poliție din Ibașfalău a oprit ținerea adun. cercuale a desp. Sighișoara 202

Șimleu, dir. desp. înaintează:
— procesul verbal al șed. comitetului cerc. din 29 Noemvrie 1906 11
— procesul verbal al șed. comitetului cerc. din 1 Ian. 1907 23
— procesul verbal al șed. comitetului cerc. din 24 Ian. 1907 24
— procesul verbal al șed. comitetului cerc. din 11 Febr. 1907 24
— procesul verbal al șed. comitetului cerc. din 4 Aprilie 1907 34
— procesul verbal al șed. comitetului cerc. din 9 Maiu 1907 34
— procesul verbal al șed. comitetului cerc. din 3 Iulie 1907 185
— procesul verbal al șed. comitetului cerc. din 13 Iunie 1907 189
— procesul verbal al șed. comitetului cerc. din 25 Iul. și al adun. cerc. din 4 Aug. 1907 206
— procesul verbal al șed. comitetului cerc. din 7 Noemvrie 1907 122

Simu Romul, arhivar la Asoc., cere un concediu de o lună 217

Șona I., Zernești, cere ajutor pentru înființarea unei stupării model 227

Spitalul Francisc Iosif, Sibiiu: pentru bolnavii din spital se dăruesc cărți 25

Stanca Toma, comerciant, membru pe viață al Asoc., a decedat 212

Stempel Iacob, Sibiiu, prezintă chitanță despre K 90 pentru reparaturi la casa de chirie Nr. 6 218

Stipendiații Asociațiunii:
— își justifică sporul în studii 181

Stupariu Nicolae, locotenent, Agram, membru pe viață, a decedat 28

Suciu Ștefan, Brașov, cere un ajutor pentru fiiul său Traian 186

Șuluțu, Iosif Sterca, Sibiiu:
— adaus la Nr. IV din „Transilvania“ anul 1904 235

Tăslăuanu O. C. secret. adm., cere un concediu de o lună, din cauză de morb 219

Tășnad:
— procesul verbal al șed. comitetului cerc. din 25 Martie 1907 30

Pag.

— dir. desp înștiințează că adun. cerc. se va ține în 14 Iulie 1907 în T.-Santău 185
— procesul verbal al adun. cerc. din 14 Iulie 1907 217

Timișoara:
— procesul verbal al adun. cercuale din 16 Iunie 1907 185
— proiect pentru o nouă organizare a despărțământului 223

Torac, dir. desp. transpune:
— procesul verbal al adun. cerc. din 20 Aug. 1905 24
— procesul verbal al adun. cerc. din 27 Dec. 1906 24

„*Transilvania*“, Statutele societ. Trans. din București în art. 40 cuprinde dispoziția că *la caz când societatea s'ar desființă, fondul ei va trece neîngreșit la „Asociațiune“* 32

Triteanu Lazar, cere micșorarea chiriei 19

Turba Atanasie, calfă de lăcătar, Odorheiu, cere un ajutor 227

Turda, dir. desp. înaintează:
— procesul verbal al șed. comitetului cerc. din 29 Ianuarie 1907 11

„*Ulpia Traiană*“, Erie Pa, în caz de dizolvare lasă averea sa Asoc. 19
— procesul verbal al adun. cerc. din 28 Iulie 1907 204
— a ales Asociațiunea membru onorar al ei 218

Ungureanu Emanuil, Timișoara, confirmă primirea diplomei de membru onorar al Asoc. 6
— face un proiect pentru o nouă organizare a desp. Timișoara 223

Vârșeț: dl I. M. Roșiu a primit din nou conducerea agendelor. desp. 185

Vătășan Ioan, cas. Asoc. cere concediu 187

Vulcan Iosif, membru de onoare al Asociațiunii a decedat 200

Vulcan Aurelia, Orade, a dăruit Asoc. manuscrisele, corespondența și peste 100 volume rămase de soțul său 220

Wilhelm Gustav, Sibiiu, prezintă chitanță despre K 135 pentru repararea cuptoarelor la casa Nr. 8 187

Zernești:
— procesul verbal al șed. comitetului cerc. din 21 Ianuarie 1907 11
— procesul verbal al adun. cerc. din 14 Iulie 1907 205

EGYETEMI KÖNYVTÁR
* 1919 NOV. 27.
KOLOZSVÁR.

Sibiu
II. 152.